

LETO XIX / ŠTEVILKA 7, JULIJ 1997 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2390 RAVNE / CENA 180 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

KORAK BLIŽJE
K DELNIŠKI DRUŽBI
GG INPO, d.o.o.,
STABILEN GOZD
KMETIJSTVO
V MEŽIŠKI DOLINI
UTRINKI IZ REVIRJA
ZLATA POROKA
OBISKI IN ...

HUBERT DOLINŠEK

KORAK BLIŽJE K DELNIŠKI DRUŽBI GOZDNEGA GOSPODARSTVA

V prejšnji številki Viharnika smo bralce obvestili, da je Gozdnemu gospodarstvu Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo izdala soglasje za lastninsko preoblikovanje podjetja.

Objavili smo tudi poziv upravičencem za vpis delnic oziroma za vložitev certifikatov

S ponosom in zadovoljstvom ugotavljamo, da nam je svoje certifikate zaupalo 429 vlagateljev. Od skupnega števila vlagateljev je:

202 zaposlenih,
75 nekdanjih zaposlenih in
152 upokojencev.

Z notranjo razdelitvijo 20% in z odkupom 40% vrednosti podjetja smo že lastninili 60% delež, ki nam je po zakonu na razpolago. Preostalih 40% premoženja pa smo brezplačno prenesli na Razvojni pokojninski in odškodninski sklad Republike Slovenije.

Šestdeset odstotkov vrednosti podjetja so dobili v last:

zaposleni	44%
upokojenci	41%
bivši zaposleni	15%

Za vsakega vlagatelja certifikata smo izpolnili lastninsko nakaznico. Te smo poslali v potrditev na Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj. Potrjene nakaznice bomo poslali vsakemu lastniku na dom.

V prihodnjem obdobju bomo izvedli potrebne postopke za pridobitev drugega soglasja Agencije za privatizacijo.

Na tej osnovi se bo Gozdno gospodarstvo preoblikovalo v delniško družbo, ki jo bomo vpisali v sodni register. Vse z zakonom predpisane postopke bomo opravili do konca letošnjega leta.

Z letom 1998 bo Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec delniška družba v večinski lasti zaposlenih, upokojencev in bivših zaposlenih.

Vsem vlagateljem certifikatov, ki ste postali s svojimi delnicami solastniki podjetja, se za zaupanje in pripadnost podjetju najlepše zahvaljujem.

Po predstavitvi poslovnih enot je prav, da se seznanimo še z delom uprave. Sedaj, ko smo v podjetju že začeli izvajati program lastninjenja, bo organizacija uprave nekoliko drugačna. O tem bomo še pisali. Veliko sprememb pa je v podjetje prinesel nov informacijski sistem, ki je nastajal v sektorju AOP. Zato vam najprej predstavljamo delo tega sektorja.

AOP sektor vodi Jani PIRNAT, dipl.ing. goz-

darstva. Z računalništvom se je začel ukvarjati ljubiteljsko pred leti, že kot vodja revirjev in pozneje kot direktor PE gozdarstvo Slovenj Gradec. Pri uvajanju novega informacijskega sistema v GG je s svojimi predlogi o rešitvah določenih problemov pokazal interes za delo na novem sistemu in se pred približno letom in pol posvetil temu področju.

O sektorju in novem informacijskem sistemu je povedal:

„Sektor za informatiko je nastajal vzporedno z razvojem in izgradnjo novega informacijskega sistema in z vključitvijo preostalega AOP. V sektorju sta sedaj zaposlena le dva delavca.

Ker je bilo o sami odločitvi za in o prednostih novega informacijskega sistema ter programih in nabavi opreme za izvajanje že dovolj zapisanega, bi se tukaj omejil na samo delo sektorja.

Sam informacijski sistem je sestavljen iz več elementov, ki pa so vsi potrebni za njegovo dobro delovanje in so kot členi v verigi:

- računalniški programi
- računalniška strojna oprema
- podatki
- pravila, postopki, organizacija
- ljudje.

Če je le en člen slab, je slaba vsa veriga. Najbolj šibak člen v tej verigi pa po navadi niso ne računalniški programi, ne oprema, temveč smo sami ljudje, ki imamo premalo znanja, kako postopati in kako sodelovati.

Tukaj pa se začne samo delo in naloge sektorja:

- organiziranost poslovanja
- organizacija in vzdrževanje podatkov (kompleksna baza, šifriranje, klasificiranje,

UPRAVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC

IDA ROBNIK

- oblikovanje datotek - izhodnih podatkov)
- skrb za izvajanje, vzdrževanje in nemo-ten potek programov
- skrb za arhiviranje obstoječih podatkov
- skrb za nemoteno komunikacijo
- sodelovanje pri prilagajanju informacijskega sistema novim spremembam in zahtevam ter odprava morebitnih napak
- spremljanje tehnološkega in programskega razvoja računalniške opreme in vključevanje le-te
- skrb za izobraževanje uporabnikov za obvladovanje programskih orodij in ostalih računalniških programov
- metodološko vodenje realiziranja informacijskih potreb
- iz obstoječih podatkov pripraviti podatke za direktorski informacijski sistem in analizo tekočega poslovanja.

Že iz dosedaj naštetega je razvidno, da so naloge sektorja zelo kompleksne in zahtevne, saj je od tega, kako bomo obvladovali svoje delo, močno odvisna ažurnost in kvaliteta podatkov, ki bodo vodilnim služili pri odločanju, analizi in vodenju podjetja.

Da bomo lahko svoje delo zadovoljivo opravili, pa nas čaka še ogromno dela pri lastnem izobraževanju in izpopolnjevanju, predvsem na programskem in informacijskem področju.

Druga delovna moč v sektorju AOP je Nataša ZALOŽNIK.

V sektor je prišla pred več kot desetimi leti kot programski tehnik. Potrebe dela so zahtevale dodatna znanja, ki jih je Nataša pridobila pri izpopolnjevanju na tečajih. Tako se je usposobila za izdelovanje in pripravo raznih programov.

Leta 1989, ko se je Gozdno gospodarstvo ponovno organiziralo v samostojno podjetje, je prevzela obdelavo celotnega paketa osebnih dohodkov (sodelovanje pri vnosu podatkov, izračun plač, vzdrževanje vseh

programov, po potrebi pa tudi izdelava novih programov s tega področja) in kadrovsko informacijski sistem.

Sedaj, ob prehodu na nov informacijski sistem, vzdržuje program EDICO, dnevno skrbi za normalno delo na vseh segmentih programov in pomaga pri programu DIRIS. Skrbi pa tudi za lastno izpopolnjevanje v programu FOX PRO in v ostalih programih s področja informatike.

Začetek uvajanja avtomatske obdelave podatkov v poslovanje podjetja je opisala Franja VODOPIJA.

V sektorju AOP se je zaposlila leta 1976 in delala kot programer in organizator avtomatskih obdelav podatkov, pozneje v Gozdnem gospodarstvu pa več let kot vodja oddelka AOP. Letos, v sredini meseca februarja, se je upokojila. Sedaj še pomaga pri prenosu podatkov iz starega v nov informacijski sistem.

"Zasnove avtomatske obdelave podatkov segajo v leto 1973, ko smo še združeni v Lesni v sodelovanju z Republiškimi računskim centrom pripravili prve obdelave podatkov na računalniku CYBER. Ta računalnik je bil lociran v Ljubljani, podatke pa smo s posebnimi luknjači vnašali na luknjane kartice in jih po terminalu pošiljali v Ljubljano v obdelavo. Rezultate obdelave smo izpisovali na printerju v prostorih Lesne.

Hiter razvoj računalniške opreme je omogočil posodobitev avtomatske obdelave, zato smo se odločili za nakup lastnega računalnika. Leta 1982 smo nabavili računalnik VAX 750, leta 1989 pa še MICROVAX. Vzporedno pa smo nabavljali tudi prve osebne računalnike - PC za nekatere samostojne - nevezane obdelave podatkov.

V sektorju AOP smo samostojno postavili organizacijski načrt za razna področja obdelav. Pri vsebins-

kem načrtovanju so sodelovali odgovorni delavci iz vseh sektorjev. V AOP sektorju smo sami razvili vse računalniške programe za obdelavo podatkov, za zaščito in arhiviranje. Podatki so shranjeni v osnovni bazi, ki jo podpirajo sistemski programi "TOTAL". Delo na računalniku je razporejeno v pristojnih službah in poteka interaktivno preko terminalov, ki so direktno povezani z glavnima računalnikoma. Omogočili smo tudi povezavo terminalov na enotah Transport in servisi, GO Radlje, GO Črna in GO Mislinja, v okviru Lesne pa so bile povezane tudi s TIP Otiški vrh, TP Prevalje, TP Pameče in TSP Radlje.

V času največjega razvoja je bilo v sektorju AOP zaposlenih od 25 do 27 delavcev. Delo je bilo zelo specializirano in razporejeno med razne profile delavcev, sisteme, organizatorje, programerje, operaterje, šifrerje in vnašalce podatkov.

Ob izločitvi Gozdnega gospodarstva iz Lesne je ostalo v AOP še 9 delavcev. AOP se je formiral kot oddelek v okviru finančno računovodskega sektorja. Kmalu se je zaradi zakonskih sprememb v gozdarstvu zaradi zmanjšane obsega dela število delavcev močno skrčilo, zato sta trenutno redno zaposlena le še dva delavca. S takim številom delavcev pa ni možno načrtovati in razvijati novih obdelav, saj je bilo potrebno vzdrževati obstoječe programe in obdelave, ki so v večini rokavno vezane in ne bi mogle mirovati do zagona novega sistema.

Na obeh večjih računalniških sistemih so do konca maja tekli naslednji sklopi obdelav:

- materialno poslovanje in vodenje zalog
- fakturiranje
- saldakonti kupcev
- saldakonti dobaviteljev
- osnovna sredstva
- glavna knjiga
- kadrovski informacijski sistem
- organizacija poslovanja
- osebni dohodki delavcev
- gozdarski informacijski sistem.

Pri vseh omenjenih področjih obdelav so bili izdelani programi za:

- šifriranje in vzdrževanje matičnih podatkov in šifrantov
- vnos podatkov na osnovi dokumentov o poslovnih dogodkih
- izračuni, pregledi in poročila, ki jih izpisujemo na ekranu ali na printerju
- arhiviranje in zaščita podatkov.

V aprilu smo postopno prenašali zadnje štiri sklope obdelav na novi informacijski sistem, ki bo omogočal obdelavo podatkov na osebnih računalnikih."

GG INPO, d.o.o.

PODJETJE ZA USPOSABLJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

IDA ROBNIK

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec je ustanovilo novo podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov. Imenuje se GG INPO in je začelo poslovati 1. 4. 1997.

Obe podjetji sta podpisali pogodbo o poslovnem sodelovanju, po kateri bo GG Slovenj Gradec zagotovilo delovne pogoje za začetek poslovanja GG INPO in dolgoročno zagotovilo določen obseg dela in storitev, medtem ko bo GG INPO skrbelo za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov. Gozdno gospodarstvo bo za invalidsko podjetje opravljalo tudi vse storitve, ki so potrebne za normalno poslovanje (računovodstvo, plačilni promet idr.)

Novo podjetje ima svoje organe: tričlansko skupščino in tričlanski

nadzorni svet. V skupščino so bili imenovani: Leopold MORI, Drago POGOREVC in Ivan SMOLAR, ki je tudi član invalidskega podjetja. Nadzorni svet sestavljajo: Pavlina AREH, Ernest RUTAR in zunanji član Rudi LENASI iz Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje.

V invalidskem podjetju je sedaj zaposlenih 65 delavcev, ki so sklenili pogodbe o delu z GG INPO in sicer: 3 delavci iz uprave GG, 26 delavcev iz gozdarskih poslovnih enot in delajo dela v gozdu, 19 delavcev na skladiščih in 17 delavcev, ki delajo v strojni in mehanični delavnici. Od skupnega števila zaposlenih ima odločbe za invalide III. in II. kategorije 32 delavcev. Tem delavcem, ki so prešli v novo podjetje, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec s

pogodbo zagotavlja socialno varnost tako, da z njimi v primeru stečaja ali likvidacije GG INPO ponovno sklene delovno razmerje v GG Slovenj Gradec. Z isto pogodbo sta oba podjetja tudi sklenila, da bo delovna doba za te delavce kot podlaga za uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja in uveljavljanje pravic iz ugodnosti v postopku lastninjenja upoštevana tako, kot da delavci ne bi spremenili zaposlitve. Prav tako je s to pogodbo invalidnim delavcem zagotovljeno delovno mesto, ki bo ustrezalo njihovi delovni zmožnosti.

Ker novo podjetje GG INPO nima svojih služb za storitve s področja invalidskega varstva in poklicne rehabilitacije, je sklenilo pogodbo za opravljanje teh storitev s Centrom za rehabilitacijo invalidov Celje.

"V gozdarstvu je zaposlenih veliko število delavcev, ki imajo omejene zmožnosti za delo, zato iščemo dodatne možnosti za polno zaposlitev le - teh," pravi vodja GG INPO, d.o.o. Drago JURHAR. Za delavce na gozdarskih obratih smo pri-

pravili predlog ekološkega programa oz. program varovanja okolja za območje Koroške, ki zajema nadzor, evidentiranje stanja v okolju, ugotavljanje problemov ter sanacijo degradiranega okolja. Na lokaciji v Pamečah je poleg kovinskega programa predvidena izgradnja parkirišča za tovorna vozila z avtopralnico, kjer bi lahko zaposlili 6 delavcev. Na lokaciji Otiški vrh in Vuhred pripravljamo nove investicijske programe za predelavo lesa iglavcev in listavcev, ki bodo prilagojeni zaposlovanju invalidov.

Te predloge smo skupaj z drugimi informacijami o organiziranju invalidskega podjetja poslali strokovni komisiji za ugotavljanje pogojev za pridobitev statusa podjetja za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. **Vladi Republike Slovenije smo posredovali vse informacije, ki jih je zahtevala omenjena komisija in pričakujemo, da bo GG INPO čimprej priznala status invalidskega podjetja z vsemi ugodnostmi."**

5. SREČANJE KOROŠKIH UPOKOJENIH GOZDARJEV

1. V senci bogatega drevja ob gostilni DULER na Selah se je v petek, 4. julija zbralo 220 upokojenih gozdarjev s Koroške in njihovih življenjskih partnerjev.

2. Predsednik Kluba upokojenih gozdarjev Koroške Jože LOGAR je zadovoljno pozdravil prisotne, ki so se v tako velikem številu udeležili srečanja.

V svojem govoru je predstavil delo kluba in povabil še tiste, ki se do sedaj niso včlanili v klub, da to storijo.

3. Direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Hubert DOLINŠEK je upokojene gozdarje seznanil s procesom lastninjenja podjetja. Ker je večina upokojenih gozdarjev vložila svoje certifikate v Gozdno gospodarstvo, jim je podrobneje predstavil program lastninjenja, vrednost delnic, in predvidel, da bodo dobili dividende prihodnje leto ob tem času.

4. V zabavnem programu je Mitja ŠIPEK na humoren način v pesmih po znanih melodijah predstavil nekaj poznanih slovenskih politikov pred volitvami in po njih.

5. Kantavtor Milan KAMNIK je zabavni del programa popestril s svojimi narečnimi pesmimi.

6. Kljub vročemu sončnemu dnevu so se nekateri pogumno vrteli na plesišču ob prijetni glasbi ansambla BOŽANK.

Tekst in fotografije: Ida ROBNIK

STABILEN GOZD

KAREL ZAGORC

Pod stabilnostjo gozda razumemo predvsem biološko in mehansko stabilnost sestojev. Biološko stabilnost zagotavlja zmes drevesnih vrst, ki naj bo čim bolj naravna; zaradi slabe biološke stabilnosti so močno ogrožene monokulture, ki niso odporne proti raznim škodljivcem in boleznim. Mehansko stabilnost zagotavljajo sestojne zgradbe, ki so vertikalno razgibane, posamezna drevesa so bolj stabilna, če je razmerje med višino in premerom čim manjše, kritična meja je okrog 80 (sestoji, kjer je to razmerje večje, so bolj ogroženi po mehanskih obremenitvah, ki jih povzročata sneg in veter.)

Stabilnost gozda je pomembna iz večih vzrokov:

- gozd je sistem, v katerem njegovi najpomembnejši člani, drevesa, živijo desetletja in so zato močno izpostavljeni raznim zunanjim vplivom,
- gozd, ki ni stabilen, slabo ali slabše opravlja številne naloge, ki jih od njega pričakujemo (varovalne, hidrološke idr.),
- nestabilen gozd daje manjši dohodek lastniku, saj so proizvodni stroški višji, potrebna so večja vlaganja v gojenje in varstvo gozdov.

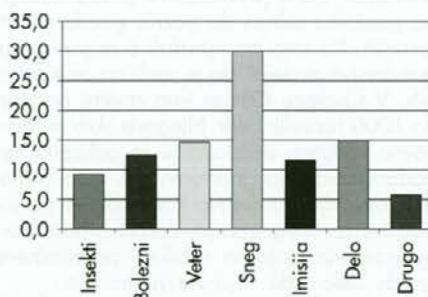
V prispevku želim predstaviti stanje gozdov v območju, v pogledu stabilnosti in ukrepe, s katerimi lahko povečamo stabilnost gozda. V tem prikazu se poslužujem podatkov o vzrokih označevanja dreves za posek v letih 1994, 1995 in 1996, podatkov švicarske državne gozdne inventure in podatkov iz knjige Österreichs Wald (1994).

Stanje gozdov v pogledu stabilnosti

Vzrok sečnje	m ³	%
gojitvene sečnje	366707	63,5
- insekti	16576	2,9
- bolezni	22687	3,9
- divjad	1646	0,3
- veter	26160	4,5
- sneg	53913	9,3
- plaz	1038	0,2
- požar	102	0,0
- imisija	21711	3,8
- delo	27147	4,7
- drugo	8716	1,5
poškodovano skupaj	179696	31,1
gozdne prometnice	3673	0,6
krčitve	13325	2,3
sečnje izven gozda	242	0,0
drugi vzroki	293	0,1
nedovoljene sečnje	13752	2,4
SKUPAJ posekano	577688	100,0
povprečno letno	192563	

V tabeli so prikazani podatki v procentih o odkazani lesni masi za posek v navedenih treh letih. Za daljše obdobje sem se odločil, da bi deloma odpadla letna nihanja, ki so posledica izjemnih dogodkov (napr. gradacija lubadarjev l. 1992 in v naslednjih letih, veliki snegolomi l. 1996 in podobno).

Med vzroki za odločitev o poseku poškodovanih dreves so v ospredju poškodbe

dreves zaradi snegoloma in vetroloma, ki sta v veliki meri posledica slabe mehanske stabilnosti sestojev. Sledijo poškodbe, ki so posledica dela v gozdu; največ poškodb je zaradi gradnje prometnic in ročnega spravila lesa. Škode po imisijah se pojavljajo bolj intenzivno v krajih, ki so bližje emitentom, kot sta termoelektrarna Šoštanj in topilnica v Žerjavu. Bolezni in insekti pa se pogostejše pojavljajo v monokulturah, kjer so v preteklosti pasli v gozdovih ali kjer so sadili drevesa na rastiščih, ki določenim vrstam ne ustrezajo.

Razlike v poškodovanosti gozdov so delo

KE %	pošk. lesa	glavni vzroki
Mislinja	36	sneg in veter, delo, imisije
Sl. gradec	11	sneg in veter, imisija, insekti
Dravograd	22	sneg in veter
Prevalje	30	sneg in veter, delo, bolezni, insekti
Črna	43	bolezni, veter in sneg, delo, imisije
Radlje	27	sneg in veter, drugi vzroki, insekti
Območje	32	

ma posledica različnih lokalnih razmer. Brez dvoma je stabilnost gozdov najbolj ogrožena na območju krajevne enote Črna zaradi velike izpostavljenosti imisijam in zelo zahtevnih pravilnih razmer, na območju krajevne enote Mislinja pa zaradi monokultur. Razumljivo je, da so razlike med gozdovi posameznih lastnikov še veliko večje.

Sedaj, ko smo spoznali razmere v našem območju, si pogledimo, kakšno je stanje v sosednji Avstriji, kjer je kljub velikim prizadevanjem stroke in državnih institucij za uveljavitev sonaravnega gospodarjenja, še vedno močna tradicija golosečnega gospodarjenja. Več kot 10% dreves ima poškodbe skorje; vzroki so nega, spravilo in kamenje. Več kot 90 - 95% teh poškodovanih dreves napadajo povzročitelji gnilobe, kar ima za posledico veliko gospodarsko škodo. Blizu 8% dreves ima poškodovano lubje zaradi lupljenja divjadi. Po starejših podatkih je vidna gniloba na 37% svežih panjev. Kot povzročitelje navajajo poleg mehanskih poškodb pašo živine. V 10% avstrijskih gozdov še vedno pasejo. Kot možni bodoči problem navajajo večji delež gnilobe korenin in zmanjšanje stabilnosti sestojev zaradi sajenja v zasek (smreka!), takih površin je 800.000 do 1.000.000 ha.

V Švici, kjer so že na začetku stoletja prepovedali goloseke, je bilo po podatkih državne inventure, ki je bila opravljena v letih 1983 - 1985, poškodovano 26,6% dreves. Vzroki poškodb so naslednji: spravilo lesa 24,5%, sneg in veter 19,7%, kamenje 14,5%, požar 1,7%, drsenje tal in erozija 0,9%, visoka divjad 0,8%, drugi vzroki 37,9%.

Iz povedanega lahko zaključimo, da se škode pojavljajo v vseh gozdovih. Gozdovi so bolj ogroženi, kjer je bolj spremenjena njihova naravna podoba, kjer se uporabljajo neustrezni načini spravila in drugi delovni postopki, kjer se v velikem obsegu poslužujejo umetne obnove (smreka), kjer v gozdovih pasejo in zaradi drugih vzrokov.

Ukrepi, s katerimi povečamo stabilnost gozdov

Narava je v eksperimentu, ki traja tisočletja, vzgojila najbolj odporne in trajne oblike gozdov. Sonaravno gospodarjenje je kompromis med naravnim gozdom in gozdom, ki optimalno zadovoljuje človekove potrebe, še zlasti oskrbo z lesom. Gozdnogospodarski ukrepi, s katerimi le usmerjamo naravne procese, imajo namen zagotoviti stabilnost gozda (s tem zagotavljajo ekološke in socialne funkcije) in proizvodnjo ciljnih gozdnolovnih sortimentov. Z obnovo in nego mladovja (uravnavanje zmesi) zagotovimo sestavo drevesnih vrst, ki najbolj ustreza konkretnemu rastišču in s tem pospešujemo biološko stabilnost. Pravočasen začetek izvajanja prvih redčenj in primerne intenzivnosti je zelo pomembna za krepitev mehanske stabilnosti sestojev, saj jih najbolj ogrožata sneg in veter. Za mehansko stabilnost so velikega pomena tudi nadaljna redčenja, še zlasti pa pravilen izbor pravih sredstev in skrbno opravljeno delo. Za stabilnost sestojev sta nujna dosledno izvajanje določil pravilnika o gozdnem redu in preventivno varstvo pred podlubniki.

STROKOVNA EKSKURZIJA RADELJSKIH GOZDARJEV V ŠVICO

ZDENKA JAMNIK

Dolgoletna želja radeljskih gozdarjev, spoznati in doživeti švicarske gozdove ter dobiti nove ideje, se je uresničila. Lanskoletni obisk slovenskih gozdarjev gojiteljev v Švici nas je le še spodbudil, da uresničimo našo željo.

V spomladanskih mesecih smo opravili nekaj gojitvenih del v skladovih gozdovih in si s tem prislužili del finančnih sredstev. Pri organizaciji je največ truda vložil kolega Janez, ki je "naštudiral" pot ter vso organizacijo. Kolegica Jerneja pa je v sodelovanju z dr. Jurijem Diacijem, profesorjem na Biotehniški fakulteti, oddelek za gozdarstvo poskrbela za pripravo strokovnega dela naše ekskurzije.

Ekskurzija je trajala pet dni. Odpravili smo se 24. maja iz Radelj preko mejnega prehoda Vič, čez Avstrijo do Vidma, mimo Milana do Chamonixa v Franciji, kjer smo po najdaljši vožnji prespali. Naslednji dan smo nadaljevali pot v Švico preko mejnega prehoda Chaterland in prevozili večji del doline Valis preko Martygnja in Siona. Sion je najtoplejši del Švice. Tu smo bili navdušeni nad prečudovitimi vinogradi, ki so zapolnjevali vsak košček zemlje, razen ceste v strmih južnih pobočjih vse do doline.

Pot nas je vodila naprej, kjer smo se z zobato železnico povzpeli do turističnega središča Zermatt pod vznožje gorovja Gornegrada (3131). V popoldanskih urah smo pot nadaljevali mimo Genevskega jezera in Neuchâteela do mesta Couvet.

V Couvetu nas je naslednji dan okrajni revirni gozdar popeljal v čudovit Biolleyev prebiralni gozd. V preteklosti so bili to bolj ali manj enomerni gozdovi, ki pa so s prebiralnim gospodarjenjem postali prebiralni. V

omenjenih gozdovih so bile opravljene prve meritve lesne zaloge in prirastkov že leta 1890. Vsakih 6 let so spremljali lesno zalogo, prirastke in količino posekanega lesa. Zaradi bogatih rastišč so prirastki zelo visoki. Od leta 1953 naprej so sekali ves prirastek, sestoji pa so postajali lepši in kvalitetnejši.

Mogočna drevesa, polnost gozda in pestrost drevesnih vrst v prebiralnem gozdu kažejo na pozitiven odnos do gozda gozdarjev in javnosti. Ko smo ga vprašali o organizaciji gozdarstva, je dejal, da je različna po kantonih. V Cantonu Couvet ima revirni gozdar do 1000 ha velik revir. Njegova skrb je strokovno vodstvo, načrtovanje in odkazilo ter nadzor izvajanja gojitvenih del. Gojitvena dela opravljajo z delavci komunale, ki pa so pod nadzorom gozdarja. Zaradi prebiralnega gospodarjenja so stroški v prebiralnem gozdu zelo nizki - 1,5 ure/ha na leto.

Gojitvena dela opravljajo tudi v zasebnih gozdovih z delavci komunale. Veliko lastnikov pa opravlja delo kar sami, saj gozdarji podobno kot pri nas, lastnike izobražujejo. Golosečnje so z zakonom prepovedane. Lastniki gozdov zakone spoštujejo in z gozdarji dobro sodelujejo. Gozdarja pokličejo za strokovni nasvet pri odbiri vsakega drevesa. Po odbiru drevja morajo ob podpisu odločbe celo plačati 1 Fr za vsako odkazano drevo.

Sofinanciranje gojitvenih del je različno po kantonih. V kantonu Couvet prispevajo 1/3 sredstev lastniki gozdov, 2/3 pa kanton. Njihov prebiralni gozd smo primerjali z našim Sgermovim prebiralnim gozdom na Pohorju in ugotavljali, da ta za Biolleyevim nič ne zaostaja.

Na koncu te poti smo videli tudi najdebelejšo jelko, ki jo imenujejo "prezident". Visoka je 55 m in meri 126 cm prsnega premera. Mi pa smo se pohvalili z našo drugo najvišjo smrekovo v Evropi - Sgermovo smrekovo, ki meri 61,7 m.

Videli smo tudi gozd, poln, z visoko lesno zalogo, katerega lastnik je v Ameriki in ni dovolil sekati dobrih 50 let. Takrat je bil to prebiralni gozd, ki pa je brez gospodarjenja (gozdarja in sečnje) dobil novo, bolj enomerno strukturo. Tu smo potrdili, da je prebiralni gozd treba vzdrževati.

Polni vtisov in doživetij iz prebiralnega gozda smo popoldne nadaljevali pot čez prelaz Oberalpass. Preko prelaza nas je spremljala zobata železnica, ki je bila strma in s svojimi ostrimi zavoji skoraj vsa v tunelih. Peljali smo se po čudoviti ozki soteski s Hudičevim mostom, kjer je bila pred 200 leti znamenita bitka med francoskimi in ruskimi vojaki, do mesta Andermatt. Od tu smo se spet povzpeli na slikovito visokogorsko pokrajino. Več kot vznemirjeni smo bili nad vzdrževanimi travniki, pašniki in vsakim koščkom obdelane zemlje skoraj do gozdne meje, nad katero pa krasijo to gorsko pokrajino skalnati vrhovi tudi do višine 3000 m.

Prispeli smo do turističnega mesta Sedrun, ki nas je navdušil s svojo urejenostjo in cvetjem. Tam nas je počakal asistent iz gozdarske fakultete v Zurichu in nas popeljal na planinsko kočjo, kjer smo v planinskem vzdušju pričakali naslednje jutro.

V Sedrunu smo se seznanili s problematiko gospodarjenja in pomlajevanja v visokogorskem gozdu, ki ima predvsem varovalno vlogo.

Ti subalpinski smrekovi gozdovi varujejo pred snežnimi plazovi gosto naseljen Sedrun, cesto in železnico. Posebnost drevja je, da rastejo v skupinah in imajo posebno po snegu prilagojeno krošnjo. V teh gozdovih je leta 1988 divjal hud vihar in nastale so ogromne prazne površine. Gozdarji se srečujejo z velikim problemom ogozditve. Čimprej želijo ponovno vzpostaviti gozd, zato poskušajo z raznimi oblikami sadnje, dodatno pa postavljajo objekte za zadrževanje snežnih plazov.

O pomlajevanju v visokogorskih gozdovih je bila izdelana doktorska dizertacija, postavljene pa so poskusne ploskve, kjer poskušajo z naravno obnovo.

Problematika obnove visokogorskih gozdov je posebej vznemirila kolega Toneta, ki gozdarji in spremlja naravno pomlajevanje na Pohorju v revirju Primož že 30 let in ima o pomladitveni ekologiji tudi svoje izkušnje. Njegova spoznanja na Pohorju so asistenta precej zanimala, zato je bil vesel povabila v Radlje in pohorske gozdove.

Pred samim odhodom smo si še ogledali "cvetoči" Sedrun ter se odpravili proti Lichtensteinu, kjer smo še zadnjič prespali. Zadnji dan nas je pot vodila preko Avstrije do Salzburga in nazaj proti Koroški.

Domov smo se vrnili polni vtisov in lepih doživetij. Potrdili smo se, da smo na pravi poti in dobili vzpodbude za naše bodoče delo.

Udeleženci ekskurzije v prebiralnih gozdovih v Couvetu. Foto: Matej MODIC

UTRINKI IZ REVIRJA

JERNEJA ČODERL

DELOVNO SREČANJE PREDSTAVNIKOV ZA STIKE Z JAVNOSTJO JE BILO TOKRAT V RADLJAH

V lanskem letu so po posameznih območnih enotah Zavoda za gozdove Slovenije določili po enega predstavnika, ki je odgovoren za popularizacijo gozdarstva in stike z javnostjo. Ti predstavniki imajo občasna delovna srečanja, na katerih se dogovarjajo za nadaljnje aktivnosti in analizirajo že izvedeno. Zadnji takšen sestanek je bil 12. junija v Radljah ob Dravi.

Ker je zadnji teden v maju proglašen za teden gozdov, so v prvem delu delovnega srečanja predstavniki območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije poročali o aktivnostih v tem tednu. Iz poročil je bilo razvidno, da so bili najaktivnejši in najuspešnejši v območnih enotah Murska Sobota, Maribor in Celje. V naši območni enoti teden gozdov ni bil posebej odmeven. Naša predstavnica je to utemeljila z neprimernostjo časovne opredelitve tedna gozdov. Ker je konec maja tudi obdobje zaključevanja šolskega leta, je šolska mladina manj pripravljena sodelovati pri aktivnostih, ki so namenjene obeleženju tedna gozdov.

V drugem delu srečanja smo predstavnike za stike z javnostjo popeljali po delu gozdne učne

poti "Stari grad", ki jo pripravljamo in opremljamo delavci KE Radlje. Učna pot še ni v celoti označena in opremljena, vendar so zasnovani in do sedaj narejeni obiskovalci odobravalni. Pozitivno mnenje ljudi, ki se s podobno problematiko ukvarjajo drugje po Sloveniji, je vzpodbuda, da bomo gozdno učno pot končali čimprej.

Ko bo gozdna in zgodovinska učna pot "Stari grad" Radlje ob Dravi dokončana, bomo o njej napisali kaj več. Že sedaj pa navajam nekaj misli iz gozdne bontona, ko gozd govori pohodniku po učni poti:

1. Narava me je oblikovala stoletja - ne žali me z navlako modernega časa, odpadke odnesi s seboj!

2. Spoznavaj me s čutili in ne z rokami, ker sem ranljiv!

3. Umiri se, ko stopaš po mojih poteh in spoznal boš, kako tišina šepeta!

4. Ogenj je moj sovražnik - lahko me ugonobi in zlepa si ne bom opomogel!

5. Če me želiš globlje spoznati, odpravi se peš po gozdnih poteh.

Ako me obiščeš z avtomobilom, se tvojega srca ne bom uspel dotakniti!

6. Opremljen sem s kačipotmi, ograjami, klopmi, da bo tebi lažje in lepše - posluži se pripomočkov, a jih ne uničuj!

Začetek (ali konec) učne poti "Stari grad" pri Kalvariji v Radljah.
Foto: Matej MODIC

NOVI DIPLOMANTI PRI ŠTUDIJU OB DELU

TONE MODIC, JANKO MIKELN

V juniju sta dva naša revirna gozdarja uspešno zaključila študij ob delu na višji stopnji Gozdarske fakultete v Ljubljani.

Zdravko MIKLAŠIČ, revirni gozdar v revirju GLAŽUTA na KE Mislinja je dne 3. junija 1997 uspešno zagovarjal diplomsko nalogo z naslovom: VPLIV PARKLJASTE DIVJADI NA INDIRECTNO PREMEMO SMREKOVH MONOKULTUR NA MISLINSKEM POHORJU.

Tema je zelo zanimiva in aktualna. Problematika divjadi je v njegovem revirju stalno prisotna, saj se ukvarja z gozdovi na južnem Pohorju, ki so pretežno v državni lasti, znani po tem, da so bili v preteklosti spremenjeni v smrekove monokulture, sedaj

prihajajo na ogled in po izkušnje v Zdravkov revir.

Namen naloge je v iskanju optimalnega ravnotežja znotraj rastlinskih in živalskih vrst, kakor tudi v iskanju trajnega ravnovesja med njima.

Študij ob delu na višji stopnji je 19. junija zaključil tudi revirni gozdar v revirju Uršlja gora:

Milan POROČNIK.

S študijem je pričel v šolskem letu 1992/93 in ga po petih letih z odliko zaključil pri profesorju dr. Iztku WINKLERJU.

V diplomski nalogi z naslovom **VLOGA REVIRNEGA GOZDARJA PRI GOSPODARJENJU Z GOZDOVI NA OBMOČJU GOZDNEGA REVIRJA URŠLJA GORA** je natančno opisal naloge

Zdravko Miklašič in ena izmed najdebelejših jerebik v Sloveniji

pa se gozdarji trudimo, da se vrnejo v bolj prirodno obliko. Pri tem procesu pa je parkljasta divjad pomemben zaviralni dejavnik. Zaradi pomankanja hrane in previsokega staleža se divjad loti posajenih sadik pa tudi redkega naravnega mladja. Zato v zaščito mladja vlagamo veliko sredstev in naporov.

Ravno revir Glažuta, ki ga vodi Zdravko MIKLAŠIČ je poligon, kjer se preizkušajo vse vrste zaščitnih sredstev, od ograj do tulcev in repelentov (odvračal). Tudi gozdarji iz drugih območij

revirnega gozdarja v zasebnih in državnih gozdovih, ki izhajajo iz zakona o gozdovih in posebnega pooblastila Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, jih kritično ocenil in analiziral izrabo delovnega časa revirnega gozdarja. Osnova za analizo izrabe delovnega časa je bil dnevnik revirnega gozdarja, katerega Milan natančno vodi že peto leto.

Kolegoma Zdravku MIKLAŠIČU in Milanu POROČNIKU čestitamo ob uspešno zaključenem študiju ter jima želimo veliko uspehov pri njunem delu v prihodnje.

KMETIJSTVO V MEŽIŠKI DOLINI

JOŽE PRATNEKAR

I. UVOD

Kmetijstvo je področje zapletenih vprašanj. Njegov relativni pomen se z razvojem sicer zmanjšuje, absolutni pomen pa ostaja enak, v smislu okoljevarstvenih principov se (s tehnološkim) celo veča.

Večkrat se postavlja vprašanje, komu dati prednost: ali razvijati kmetijstvo ali dati prednost drugim gospodarskim dejavnostim. Še pred leti je bilo o tem vprašanju veliko dilem. Danes je prisotno spoznanje, da je za vsako državo pomemben skladen razvoj.

V Sloveniji so po osamosvojitvi tudi na področju kmetijstva nastale velike spremembe. Izguba jugoslovanskega trga, ukinitve večine družbenih posestev (denacionalizacijski postopki) in vključevanje Slovenije v evropske tržne tokove (EU, CEFTA, EFTA), so kmetijstvo pripeljale v povsem nov položaj.

Vlada je že leta 1992 pripravila dokument z naslovom: Strategija razvoja kmetijstva v Sloveniji; le tega pa je parlament leto kasneje tudi sprejel.

Osnovni cilji strategije:

- stabilna pridelava kakovostne in čim cenejše hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti Slovenije;
- ohranjanje poseljenosti in kulturne krajine, ohranjanje kmetijske zemlje, varstvo kmetijskih zemljišč in voda pred onesnaževanjem in nesmotno rabo;
- trajno povečanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva;
- zagotavljanje paritetnega dohodka nadpovprečno produktivnim pridelovalcem.

II. OCENA STANJA

1. Površine v ha

Opis	po katastru	dejansko
njive - vrtovi	2.343	759
sadovnjaki	246	487
travniki	2.971	2.350
pašniki	2.289	1.852
gozd	21.225	21.221
nerodovitno	1.284	2.130
v zaraščanju	-	1.538
izven kmetijske rabe	-	21
Skupaj:	30.358	30.358

2. Število kmetij

V Mežiški dolini je 656 kmetij, od tega je 461 po zakonu zaščitenih. V povprečju vsaka kmetija meri 22,9 ha, od tega je kmetijskih površin 8,5 ha in gozda 14,4 ha.

3. Razvrstitev kmetij

a. Po socio - ekonomski delitvi:

Opis	število
čista kmetija	108
potencialno čista kmetija	145
mešana kmetija	318
dopolnilna kmetija	19
ostarela kmetija	51
neaktivna kmetija	15
Skupaj	656

b. Po proizvodni delitvi:

Opis	število
živinorejska-krmopridelovalna kmetija	205
kmetijski mešani obrat	20
gozdarska kmetija	50
kombinirana kmetija	305
nerazvrščena kmetija	76
Skupaj	656

4. Povprečna velikost kmetije (samo kmetijskih zemljišč) in stalež goveje živine na eno kmetijo

Opis	površina povpr. v ha	stalež govedi (GVŽ)
Mežiška dolina	8,5	8,4
Slovenija	4,1	3,2
članice EU	17,4	39,4

5. Tržna proizvodnja v letu 1996

Opis	površina v ha	pridelek v t
pšenica	26	78
rž	40	100
ječmen	23	62
oves	25	57
krompir	71	852
silazna koruza	80	3.200
TDM	103	721
črna detelja	15	120
mleko - odkup	-	3.891
goveja živina - odkup	-	227

a. Povprečni odkup na kmetijo:

- mleko	6.069 l
- goveja živina	346 kg

b. Bruto dohodek iz kmetijske dejavnosti na kmetijo v letu 1996:

428.805 SIT, (35.733 SIT na mesec) oz. 4.760 DM na leto (396 DM na mesec).

III. DOPOLNILNE DEJAVNOSTI

Opis	št. kmetij	št. postelj	št. sedež.
kmečki turizem			
- stacionarni in izletniški	7	178	549
- izletniški	8	-	465
predelava mesa	10		
predelava lesa	15		
peka kruha	43		
Skupaj:	83	178	1.014

IV. OSNOVNI CILJI RAZVOJA KMETIJSTVA

1. splošni cilji:

- inventura stanja na posamezni kmetiji in možnosti usmeritve,
- povečati velikost posestev,
- izboljšati posestno strukturo,
- povečati tržnost kmetij,
- povečati število mladih na kmetijah,
- uvajanje strojnih krožkov,
- skrb za ekološko kmetovanje,
- izboljšati infrastrukturo na podeželju (asfaltiranje cest).

2. Govedoreja:

- povečati prirejo mleka po kravi in kmetiji (osnova za določitev kontingentov pred vstopom v EU);
- povečati prirejo goveje živine (kontingenti);
- z optimiranjem krmnih obrokov znižati stroške prireje;
- v sodelovanju z veterinarsko službo izdelati program osemenitve in rejske cilje;
- izboljšati kvaliteto mleka (SS, somatske celice, bakterije, beljakovine, tolsča, itd.) - evropski standardi;

3. Prašičereja:

- povečati rejo prašičev za 20%;
- zagotavljanje trga s svinjskim mesom;
- razširiti umetno osemenjevanje za 30%;
- usmeriti rejo prašičev na domačo krmo;

4. Reja drobnice

- povečati interes na gorskih kmetijah za rejo ovac;
- zagotavljanje trga za ovčje meso in volno;
- uvajati vzrejo plemenskih ovc (genska banka);

5. Rastlinska pridelava

- obnova planin;
- ureditev pašnikov v hribovitem svetu;
- setev novih kultivarjev TDM;
- uvajanje integriranega varstva rastlin;
- saditev avtohtonih sort sadnega drevja;

V. DOPOLNILNE DEJAVNOSTI

Zaradi majhne posestne strukture in neugodnih naravnih pogojev za kmetovanje, naše kmetijstvo ne bo sposobno konkurirati na evropskem trgu. Zaradi zasičenosti tržišča z glavnimi kmetijskimi pridelki (mleko, surovo maslo, goveje meso, itd.), lahko slovensko

kmetijstvo najde svoje mesto samo v raznolikosti in pridelavi specialitet, ki jih evropsko tržišče nima (ajda, ovčje meso, ovčji sir, sadje, ržen kruh, domače žganje, jabolčnik, sokovi, specialni izdelki iz mesa, itd.) Naša prednost je tudi v tem, da je kmetijska pridelava še dokaj naravna, zdrava, brez pesticidov in da je okolje na srečo še neokrnjeno. To pomeni, da bo širitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v bodoče osnovno delo vseh strokovnih služb.

1. Usmeritve:

- uvajanje blagovne znamke za Koroško;
- uvajanje direktne prodaje na domu;
- razvoj turizma na kmetijah;
- predelava mleka (specialni siri, skuta, surovo maslo, itd.);
- peka kruha, peciva, potic, itd.;
- predelava ovčjega mleka v sire;
- predelava volne;
- predelava mesa (specialni mesni izdelki);
- sušenje sadja;
- žganjekuha;
- pridelava zdravilnih zelišč;
- predelava lesa (masivno pohištvo, drugi izdelki iz lesa);
- čebelarstvo;
- ribogojništvo;
- prevozi otrok v šolo;
- vzdrževanje gozdnih kamionskih cest;
- zimsko pluzenje cest;
- opravljanje turističnih dejavnosti (vodiči na turističnih kmetijah);

VI. PROBLEMI, KI OVIRAJO IZPOLNJEVANJE CILJEV IN VZROKI ZANJE

- neurejena kmetijska zakonodaja,
- neurejen trg s kmetijskimi pridelki,
- neugodni naravni pogoji za kmetovanje,
- majhna kmetijska posest,
- oddaljenost kmetij od potrošnih centrov,
- neugodna starostna struktura na posameznih kmetijah,
- neurejen socialni status kmetov,
- problem z dedovanjem in nasledniki,
- premalo finančnih spodbud za investicije,
- neugodni kreditni pogoji,
- nizka izobrazbena raven kmetov in družinskih članov,
- slaba organiziranost kmetov (samo 20% članov zadruga),
- slaba infrastruktura (vzdrževanje gozdno kamionskih cest),
- socialni in sociološki problemi na posameznih kmetiji,
- zastarela miselnost nekaterih kmetov.

VII. ZAKLJUČEK

Kmetijstvo v Mežiški dolini po gospodarski plati ne pomeni veliko. Ob dejstvu, da znaša družbeni produkt iz te dejavnosti samo nekaj več kot 3% in da je število kmečkega prebivalstva le nekaj nad 3,4%, bi marsikateri menil, da ta dejavnost za naše območje ni pomembna. Pri tem je potrebno poudariti, da kmetijstvo ni samo tovarna za pridelavo hrane. Zavedati se moramo, da je njegovo poslanstvo veliko širše. Ohranitev kulturne krajine in edinstvene lepote Slovenije je pogojena z ohranitvijo našega kmetijstva. Tega se moramo zavedati vsi, od vlade, parlamenta do občin in krajevnih skupnosti. Kako uspešni bomo pri tem pa je odvisno od ustreznih zakonodaj in od interesa države do te dejavnosti.

LEDINA V NOVIH POSLOVNIH PROSTORIH

21. junija so kmetijci slovenjegraškega območja proslavili preselitev svoje dejavnosti v nove prostore. Na Celjsko cesto 116 A Slovenj Gradec se je preselila uprava Kmetijsko gozdarske zadruge Ledina, trgovina s kmetijskimi pripomočki, Kmetijsko svetovalna služba in blagajna KZ HKS.

Otvoritvene slovesnosti so se udeležili tudi visoki gostje: minister za kmetijstvo, gozdarstvo

in prehrano Ciril SMRKOLJ, minister za lokalno samoupravo Božo GRÄFENAUER, direktor Zadrufne zveze Slovenije Martin NOSE, direktor Republiške uprave za pospeševanje kmetijstva Ervin KUCHAR, direktor zadrufne kmetijske banke Milan KNEŽEVIČ, direktor Zveze hranilno kreditnih služb Miha DEMŠAR in predsednik Zadrufne zveze Slovenije Marjan JAKOP.

Ledina v novih poslovnih prostorih. Foto: F. JURÄČ

Društva kmetij s Koroške so tudi leto predstavila dobrote kmečke kuhinje na sejmu PREZENTA v Slovenj Gradcu. Posamezne kmetije so svoje izdelke tudi prodajale. Foto: F. JURÄČ

OBISKALI SMO FOLTANOVO KMETIJO V MISLINJI

F. JURAČ

PRVA KOSILNICA V MISLINJSKI DOLINI

Mladi gospodar Foltanove kmetije Rudi Koren iz Mislinje smelo stopa po očetovih stopinjah in na svoji kmetiji, ki obsega nad 12 hektarjev, od tega je polovica gozda, druga polovica pa obdelovalna zemlja, danes dobro in sodobno gospodari. Že, ko je sedel še v šolskih klopih, je imel pred seboj samo en cilj: "Ko bom končal osnovno šolo, bom postal kmet!" Za kmetovanje ga je že kot otroka navdušil pokojni oče Rudi Koren, ki hkrati ni bil samo kmet z dušo in telesom, bil je tudi muzikant, ki je naenkrat zmozel igrati kar na štiri instrumente: na boben, činele, drumlo in trobento.

Ko je po očetovi smrti mladi Rudi leta 1974 prevzel kmetijo, je pri gospodarjenju na kmetiji šel po očetovih stopinjah. Že takrat, ko je gospodaril še oče, je bila kmetija napredna, saj so bili pri Foltanovih v Mislinji prvi, ki so že leta 1961 kupili kosilnico BCS, potem pa še traktor IMT 535. "Dobro se spominjam tistega leta 1961, ko smo kupili kosilnico. Star sem bil sedem let. Prvi smo jo imeli v Mislinjski dolini in ljudje so nam zavidali, mnogi pa so celo rekli, da smo ruski kulaki, da si lahko kaj takega sploh privoščimo. Mnogi pa so zopet govorili, da se ta reč ne bo obnesla v štrminah Foltanovega grunta. Štiri leta pozneje smo kupili še traktor, čeprav je bilo tista leta za kmete kaznivo dejanje, če si si kupil kakeršen koli stroj. Spominjam se dobro, da je oče kupil kosilnico preko ovinkov. Takratni, danes že pokojni, trgovec Ivan Glažar iz Doliča jo je kupil za potrebe takratne kmetijske zadruge v Mislinji, potem pa smo jo dobili mi. Če bi takratne oblasti zvedele za tako kupčijo, bi zagotovo šla v zapor moj oče in trgovec Ivan Glažar, saj kmetom v tistih časih niso pustili, da bi si nabavili kakšen stroj," se spominja kot sedemletni deček Rudi Koren.

Tako sta Rudijev oče in Rudi kosila s kosilnico, ki je bila prva v Mislinjski dolini. Rudi je bil takrat star 7 let. Foto: Franci Jurač

Foltanova družina z leve: hčerka Helena, gospodar Rudi, žena Eva, hčerka Polona in stara mama Marija.

Najprej kmetijska šola, potem pa ...

Po končani osnovni šoli je Rudi vedel, da bo po očetu nasledil kmetijo. Vedel je, da brez kmetijske šole in kmetijskega znanja ne bo šlo. Vpisal se je v dveletno kmetijsko šolo v Sentjur pri Celju in jo tudi uspešno končal. "Ni mi žal, da sem opravil kmetijsko šolo, danes mi vse to še kako prav pride. Že takrat sem se zavedal, da bo treba pridobiti znanje, zato je nujno, da vsak, ki prevzame kmetijo, dobi preko kmetijske šole znanje, ki pri vsakodnevnem gospodarjenju izredno koristi," pravi Rudi.

Tu in tam, če mu čas dopušča, vzame v roke še kakšno strokovno knjigo in v njej najde še kakšen dober nasvet.

Sedaj se peča s pitanjem živine. V hlevu ima trenutno 16 glav živine, na leto pa odda pet do šest pitancev. Svoj čas je oddajal tudi mleko. Ker pa je videl, da vsega ne zmore, se je odločil za pitanje. Da je za živino skozi vse leto dovolj krme, je vzel v najem še okoli dva hektara zemlje, da na njej prideluje krmo. Ob delu veliko razmišlja, ko gara na svoji strmi kmetiji. "Veste, časi kmetijst-

Nova hiša na Foltanovi kmetiji

vu niso naklonjeni. In kmet, ki živi samo od kmetijstva, mora trdo delati, da se preživi. Živina ne gre v prodajo in to je trenutno največji problem, ki tare nas kmete. Država bo morala tudi nekaj spremeniti. Če bo šlo tako naprej, potem majhne kmetije nimajo bodočnosti in vse manj je mladih ljudi, ki se odločajo za kmetovanje. Zalostno je, da bodo morale zaradi tega kmetije propasti," ugotavlja Rudi.

Družina v veliko pomoč

Rudi Koren pa se je ob tem, ko je prevzel kmetijo, močno zavedal, da si bo treba ustvariti tudi družino. Leta 1980 se je poročil in žena Eva, ki je po poklicu medicinska sestra in je v službi v mislinjškem zdravstvenem domu, mu je povila dve hčerki: Heleno, ki obiskuje prvi letnik ekonomske šole in Polono, ki bo prihodnje leto končala osemletko.

Vse na kmetiji danes pridno delajo, v veliko pomoč pa jim je tudi mama Marija, ki se kljub svojim 75 letom ne ustraši nobenega kmečkega dela.

"Ob družini, ki je odrasčala, smo gradili novo hišo. Velikokrat smo se morali odpovedati marsičemu, da smo zgradili hišo.

Ob težkem delu na polju in travniku smo uspeli zgraditi hišo in največji uspeh je bil leta 1990, ko smo se vanjo tudi vselili. Zdaj s ponosom gledamo na vse to, kar nam je uspelo zgraditi na kmetiji in jo posodobiti. Za vse to sem hvaležen svojemu očetu, ki me je že v otroških letih navajal in mi privzgojil ljubezen do zemlje. Dober kmet si nikakor ne more ustvariti sodobnega in naprednega gospodarjenja, če nima rad zemlje, po kateri hodi, na njej živi in prideluje hrano.

Res je, da kmet velikokrat z obupom gleda na prihodnost in ugotavlja, ali se še sploh kaj splača ali ne. Jaz pa menim in trdim, tako je rekel tudi moj pokojni oče, da po dežju tudi vedno sonce sije..." meni Rudi Koren.

O mladem gospodarju Foltanove kmetije bi lahko napisali še veliko lepega in zanimivega. Da je dober gospodar, ima veliko zalug njegov oče, pa tudi sam, ko se je v svojih najlepših letih odločil za poklic kmeta. Danes mu ni žal. Kot sam pravi, je tudi kmet biti lepo, če z ljubeznijo opravlja delo.

Tako kot mnogim, gotovo tudi Rudiju ne bi bilo vseeno, da bi mu kmetija propadla, v katero so vtkane pridne roke mame Marije in danes že pokojnega očeta.

S takim ponosom Rudi gospodarji na svoji kmetiji in si želi, da bi šli po poti dobrega gospodarjenja tudi mlajši rodovi Foltanove kmetije.

To pa bo gotovo najlepša dota mladega gospodarja Rudija Korena.

ZLATA POROKA ZAKONCEV LENČKE IN FRIDERIKA KRAJNC

LUDVIK MORI

Čeprav je ta veseli dogodek že precej odmaknjen, je vendar vreden, da ga predstavim našim bralcem, med katerimi sta tudi naša slavljenca. Pari, ki so se poročili v prvih letih po vojni, so vajeni vsega hudega ter vztrajnosti in potrpežljivosti. Zmožni so živeti skupaj v dobrem in hudem ter doseči visoki jubilej. In kakor je slišati, da je ločitev v tem sodobnem času vse več, obstaja bojazen, da bo čez nekaj desetletij zlatih porok zelo malo.

S takimi in podobnimi razmišljanji sva se z Jankom ustavila na višinski kmetiji, kjer se reče pri Plosu, v fari Sv. Primoža na Pohorju. Tu živita slavljenca, ki ju želim predstaviti. Kar prijetno se je pogovarjati z živahnim dedkom Friderikom in babico Lenčko, ki že kar na začetku povesta, da je teh petdeset let kar hitro minilo, čeprav vmes ni manjkalo križev in težav, ki sta jih skupno strpno reševala.

Frideriku je zibka stekla leta 1910. Bil je drugi sin izmed dveh bratov in dveh sester. Že s štirinajstimi leti se je šel učiti za čevljarja ter v treh letih uspešno opravil izpit, kar priča uokvirjeno spričevalo, ki visi na častnem mestu v hiši. Na njem jasno piše, da je Friderik Krajnc, rojen 1910 uspešno opravil dne 1. oktobra 1927 čevlarski izpit pri mojstru Reberniku v istem kraju. "Bilo je treba trdo delati in vseskozi sem bil oblečen v domačo resasto obleko. Nekaj

časa sem čevljaril, v tistih kriznih časih, potem pa je usoda nanesla, da sem postal kmet. Sicer pa kmetovati ni hudo, če imaš voljo in dobiš pridno ženko in jaz sem to srečo imel. Leta 1931 sem se poročil z Mravljakovo Katico. A žal mi je prva žena po desetihletih zakona umrla ter mi v varstvo zapustila štiri majhne otroke. Potem sem se šest let sam udinjal s kmetijo in otroki s pomočjo ožjih sorodnikov. Potem sem si le dal dopovedati, da otroci potrebujejo mater in grunt gospodinja. Imel sem srečo, da sem se leta 1947 poročil s šestnajst let mlajšo Matvozovo Lenčko iz Smartnega, ki je bila prvim otrokom dobra mati in meni dobra gospodinja. Rodila je tri fante in dve dekleti."

In Lenčka je povedala, da danes ni težko kmetovati, če imaš veselje do kmetovanja, saj imamo raznovrstne pripomočke, o katerih včasih še sanjali nismo in življenje je bilo dosti bolj trdo. "Vsako dekle, ki se je poročila na kmetijo, je bilo ponosno na to, saj je večina ljudi živela na podeželju v zdravem in čistem okolju.

Res škoda, da se vedno manj ljudi zaveda, da le zdravo obdelana zemlja prehranjuje ljudi." Pri nas v Smartnem smo pridelovali tudi lan in konopljo. Oče je bil kalec in v tkanje so nosili prejo od blizu in daleč, saj je bilo med vojno in še precej let po njej zelo težko

za oblačila."

"Kako pa ste se spoznali s Friderikom?"

"V vojnem času nas je bilo preveč pri hiši in morala bi iti v "Arbeitsdienst", pa je Friderik rabil gospodinjsko pomočnico in sem se kot osemnajstletno dekle znašla tu ter po vojni postala gospodinja in ni mi bilo nikoli žal. V življenju so me pestile raznovrstne bolezni a z optimizmom sem se zopet pobrala. Med vojno smo prestali veliko strahu, a sreča, da kaj hujšega ni prišlo nad nas, saj tudi mi nismo nikomur hudega želeli."

"In kdaj vama je bilo najlepše?"

"Kadar smo vsi zdravi, da lahko delamo in ustvarjamo. Lepo je tudi, kadar naju obiščejo vnuki; imava jih sedemnajst in tri pravnuke. Trije vnuki so doma: Barbara, Milena in Primož, ki bo gotovo nasledil Plosovo domačijo."

Vedno na humor usmerjenemu Frideriku težave ion bolezni ne pridejo tako zlahka do živega in še zmeraj opravi okrog kmetije lažja opravila. Bica Lenčka pa za hobi izdeluje iz krep papirja in iz naravnih rož raznovrstne pušeljce, šopke in venčke, s katerimi krasi kapielice cerkve.

V tem zapisu je le skromen utrinek iz njunega bogatega in pestrega življenja. Želimo, da bi v nadaljnjem sožitju z mladimi jubilarita zdarava in čila dočakala jubilej biserne poroke.

KDO SMO? KOROŠKI PLESNI KLUB DEVŽEJ SLOVENJ GRADEC SE PREDSTAVI

ALEŠ SKRT

Klub smo ustanovili pred nekaj več kot petimi leti. Plesalci smo mu dali ime Devžej. Starši, zbrani v upravnih organih kluba so začrtali temeljne smernice razvoja, trenerji strokovne usmeritve in športne cilje, plesna šola pa privablja nove in nove mlade plesalce. In plešemo - že svojo šesto plesno sezono.

Plešemo po vsej Sloveniji, plešemo po evropskih plesnih prestolnicah, plešemo pa tudi po razredih, telovadnicah, šolskih avlah, kulturnih in zadružnih domovih. Plešemo povsod, ker preprosto radi plešemo. Tekmujemo pogosto, treniramo po več ur dnevno. Trenirajo nas kvalitetni trenerji Urša Gestrin, Matej Sagmeister, Franjo Kozar. Trdo treniramo in svoje trenerje imamo radi. Treniramo v Slovenj Gradcu, Slovenskih Konjicah, v Smartnem ob Paki, v Murski Soboti kajti od povsod tod smo in družiti nas ples.

Preko šestdeset nas tekmuje v vseh plesnih in starostnih razredih in vse boljši smo: Tomaž in Vesna sta državna reprezentanta, Luka in Mojca sta vse bliže finalom, Aleš in Daša sta zablestela z osvojitvijo drugega mesta na turnirju Kopenhagen Open 97, Marko in Alja sta na stopničkah državnih prvenstev in mednarodnih turnirjev, Vasja in Eva sta vse boljša v latinskoameriških plesih in tudi stojita na stopničkah, Matic in Tadeja in Domen in Spela že močno mešajo širne najboljše v njihove

vem razredu, Peter in Tina sta pravkar prestopila v višji rang tekmovanja, Primož in Tanja ter Sergej in Diana so državni prvaki v latinskoameriških plesih, pa tudi Ivan in Nastja zažigata med najmlajšimi, s Petrom in Leo smo dobili v klub prvi članski par, za njimi pa je vrsta novih in nadarjenih plesalcev in plesalk, za katere boste še slišali.

Dodobra smo se že vsidrali v ta prostor in čeprav ne gre vselej lahko, raste klub številčno, po tekmovalni in organizacijski plati. Bazo mu daje kvalitetna plesna šola, ki vsako leto vzgoji nove in nove zaljubljenice v ples. Nismo več majhen klub in to nam priznava tudi slovenska plesna družina. Sami pa vemo, da nikoli nismo bili majhen klub, saj smo imeli že v začetku široka obzorja, jasne cilje in dovolj volje.

Majhnost je vedno v nas samih in dobri so lahko samo tisti plesalci, ki imajo široko dušo, jasne cilje, neizmerno voljo in ljubezen do plesa. V klubu delamo tako, da bi bili naši plesalci tak! Boljši, ko smo, bolj smo vsidrani v ta prostor, bolj nas poznajo in priznavajo, ugodnejši je odmev pokroviteljev, donatorjev in celotne javnosti. Optimisti smo, pa čeprav je ples zahteven in drag šport. Doslej smo premagali še vse ovire, saj radi plešemo in radi tekmujemo. Pa radi se družimo in če človek nekaj počne rad, potem to ni težko. Samo z ljubeznijo in delom pa v plesu uspeš.

Le enajst parov, članov Koroškega plesnega kluba DEVŽEJ, od tridesetih se je lahko stlačilo na sliko.

PRI GOZDARJIH NA DELOVIŠČU

JOŽA RADOŠEVIČ

Poslovna enota Gozdarstvo Radlje je povabila delavke uprave Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec na ogled delovišče in dela v gozdu v dravogradski občini.

Skupino delavk uprave GG so spremljali: župan občine Dravograd g. Rado Krpač in gozdarja krajevne enote javne gozdarske službe Dravograd Suzana Krebs in Vlado Petrič. Skupino je vodil delovodja PE gozdarstvo Radlje Peter Tasič. 9. maja zgodaj zjutraj se je že kazal lep dan. Zbrali smo se na

gozdarji so že zdavnaj opustili sečnje "na frate", medtem ko smo jih na avstrijski strani dobro videli.

Po kratkem oddihu pred lovsko kočjo smo odšli naprej proti vrhu Košenjaka. Med potjo smo se osvežili z vodo iz Gladovnega studenca. Na Košenjaku je sledil krst, fotografiranje in kratek počitek. Razgledna točka v lepem sončnem vremenu je bila prekrasna. Tu smo videli prve encijane, ki so vzcveteli. Pot nas je vodila naprej po prekrasni naravi do stare karavle, sedan-

Na vrhu Košenjaka

sedežu krajevne enote javne gozdarske službe Dravograd. Od tam smo se z dvema kombijema odpeljali na Ojstrico do domačije Mori. Po hitri kavici nas je pot vodila proti Velki do cerkvice sv. Urbana. Župan nas je seznanil z njeno zgodovino. Tu smo se tudi prvič poslikali.

Peš smo nadaljevali pot ob meji med Avstrijo in Slovenijo do zgornje lovske kočje. Od tam pa v smeri proti vrhu Košenjaka po starem kolovozu Košenjak - Dravograd. Na tej poti smo se ustavili ob volčjem kamnu in župan nam je povedal bajko o njem. Vseskozi nas je seznanjal z gospodarjenjem z gozdovi na tem območju. Videli smo razliko med našim in avstrijskim gospodarjenjem z gozdovi.

Bila je očitna in dobili smo vtis, da naši gozdarji veliko pripomorejo k ohranjanju gozdov za naslednje rodove. Naši

jega planinskega doma. Sledil je počitek, kratek klepet, par dobrih vicev, nakar smo odšli na delovišče, kjer so nas čakali gozdni delavci in nam pokazali, kako odkazano drevo posekajo in pripravijo za odvoz. Zvedeli smo kaj vse vpliva na odločitev gozdarja, da odkaze drevo za posek.

Ogrog 13. ure smo zaključili našo pot pri turistični kmetiji Mori z jelenjim golažem in kruhovim cmokom. Jed je bila tako dobra, da sem jaz, ki sem gurman v pravem pomenu besede, pojedla še porcijo od svoje šefice, ki se ni mogla udeležiti pohoda zaradi službenih obveznosti. Popoldan je minil ob prijetnem klepetu, izmenjavanju vicev, ki so prihajali iz ust župana, Tasiča in drugih in ni jih zmanjkalo. Smeha je bilo na pretek in v dobrem razpoloženju je popoldan kar prehitro minil.

Po vsakdanjem delu v zaprtih prostorih pisarn, kjer se srečujemo samo s številkami, nam je enkrat na leto tak dan več kot dobrodošel. Zato se s hvaležnostjo zahvaljujemo vsem, ki so nam omogočili preživeti delovni dan v naravi, še posebej pa županu Radu Krpaču, ki je ob obilici dela ves dan posvetil nam.

NAŠA DOLINA NEKDAJ IN DANES

Štefka Melanšek

Podoba naše doline se je močno spremenila v obdobju mojega življenja. Po njej se vijeta dva potoka: Suhodolnica, ki izvira izpod Plešivca in Razborca, ki privre na dan v bližini Prelovske kmetije.

Od Cajgerja do Prelovnika je bilo v času moje mladosti pet mlinov in ena žaga. Vsak kmet je imel svoj mlin, ki je namlel dovolj moke za celo družino. Najbolj dolgo je zobu časa kljuboval Ronetov mlin. Leta 1961 ga je do konca uničilo neurje s točo. Letos pa so začeli graditi na našem potoku jezove, da neurja ne bi poplavljal zemlje in hiš ljudem, ki živijo ob Suhodolnici.

Ko gledam te jezove, se nehote vprašam, ali nismo preveč posegli v naravo, ki je sama po sebi tako lepa. Včasih sem v tem bistrem potočku opazovala ribice, rake, po gozdu pa se je sprehajala divjad (srne, mufloni, jeleni), ki jo danes le poredko še vidim. Živali so odšle višje v gore, ker tu spodaj ni miru zanje. Ribe preko teh jezov ne bodo mogle, ker so zelo visoki.

Pokrajino pa ljudje spreminjamo tudi z gradnjo novih hiš in drugih objektov. Tik ob Suhodolski žagi je še do lanskega leta stala mala lesena hišica, kjer sem se rodila. Vsi Zbičajniki smo bili rojeni tam. Na tem mestu je danes lep hlev. Starši so potem zgradili nov dom pri Planinškem, kamor smo se preselili 1927 leta. Tudi ta je danes prazen. Po nekdanji skrbno obdelanih njivah se sedaj sprehaja divjad, naša družina pa se je razselila vsepovsod. Tako se opuščajo tako težko zgrajene podeželske hišice, a kaj, ko je v dolinah lepše življenje.

MISLINJČANI OB SVOJEM PRAZNIKU

F. JURAČ

Kosci in grabljice so pokazali svoje znanje

Oglarska kopa

Jože Tisnikar prejema priznanje

Občani Mislinje so letos praznovali prvič svoj občinski praznik, ki je bil povezan z vrsto športnih in drugih prireditev. Tako so v uvod praznika prižgali oglarsko kopo, razvili občinsko zastavo in priredili kresovanje.

V Doliču so odprli nov vodovod, priredili pa so tudi več športnih tekmovanj, zabavnih prireditev in predstav za otroke. Nadvse zanimiva pa so bila tekmovanja v raznih starih kmečkih opravilih, ki jih je spremljalo tekmovanje konjenikov. Nastopili pa so tudi domači godci in gasilci.

Na osrednji prireditvi pa se je na

V okviru občinskega praznika občine Mislinja so v Doliču odprli nov vodovod. Med prvimi si je vodo natočil predsednik gradbenega odbora Zlatko Godec

svečani seji sestel občinski svet občine Mislinja, na kateri so podelili občinska priznanja ter razglasili nov grb občine Mislinja. Najvišje priznanje občine in naziv častnega občana Mislinje je prejel slikar Jože Tisnikar. Zlati grb občine Mislinja je prejela Babnikova godba, Lovska družina Dolič in Marjan Križaj. Priznanje pa sta prejeli še dr. Tilka Prevolnik Klemanc in Leopoldina Bezljaj. Priznanje župana občine Mislinja pa je prejel Viktor Robnik, ker je uspešno vodil obnovo 90 meterske smučarske skakalnice.

LEPI SPOMINI

LUDVIK MORI

Kje si prijatelj Ivan Ajnžik, da se nič več ne oglasiš v našem glasilu, smo se spraševali vsi, ki smo radi brali njegova besedila, ki jih je objavljajl v Viharniku.

Ni jih več zaslediti. Nekaj sem slišal, da boleha in prav bolezen ima moč,

da odvzame ljudem priljubljeni hobii. Prav njegove preproste besede so me pritegnile, da sem ga obiskal na domu, kjer me je vsa družina prijazno sprejela. In pozneje sva se še večkrat srečala na srečanjih sodelavcev Viharnika. Takrat mi je Ajnžik pokazal publikacijo "Koroški Fužinar", ki mi je bil do takrat nez-

an, on pa je v njem že veliko objavljajl, kar je bilo prijeto brati. In v tem glasilu je zapisal gotovo za dve knjigi lepih, raznovrstnih besedil, v katerih odseva spoštovanje do narave, do ljudi, posebno tistih, telesno ali kako drugače prizadetih, ki so potisnjeni na stranski tir. Kot ljudski poslanec se je daljše obdobje potegoval za pravice zatiranih in drugih zapostavljenih stanov ter pravilno vrednotenje kmečkega stanu. In tega prijatelja sem letos ob koncu maja znova obiskal ter ga našel na bolniški postelji, kamor ga je pahni-

la težja bolezen, zaradi katere so mu morali amputirati nogo. A je kljub temu živahen, poln novega upanja. Pravi, da še noče umreti, ampak živeti in se veseliti raznih jubilejev, posebno tistega, ko bo naš Viharnik drugo leto slavil tridesetletnico in se nam bo ob srečanju gotovo tudi Ajnžik pri-družil. **V svojem imenu, v imenu tistih, ki ga osebno poznajo, ali pa samo preko njegovih objavljenih besedil želim, da bi naš Ivan uspešno okrevajl in se nam pridružil na srečanju.**

PRGIŠČE

ZGODOVINE

IZ RAZBORŠKE KRONIKE

RAZBORŠKI LOVCI PRED IN PO VOJNI

Lov so si nekda lahko privoščili samo premožni, ali drugače ugledni ljudje, v prvi vrsti seveda lastniki velikih kmetij in gozdnih površin. Spominjam se, da je bilo v moji mladosti vse v zvezi z lovom in divjačino tudi tesno povezano z našim zemljiškim gospodarjem, plešivskim graščakom grofom Thurnom, pozneje pa z njegovimi nasledniki. To je vzbujalo v nas vedno neko strahospoštovanje, pa čeprav nam je divjad delala na naših skromnih posevkih, ki so nam jih dajale kamnite in nerodovite njive, vedno veliko škodo. Grof je imel svojega poklicnega lovskega in gozdnega čuvaja, ki je vedno budno pazil, da ni kdo od njegovih najemnikov zašel v skušnjava, da bi si

privoščil kak priblišek - divjačino, ali pa, da bi si za zimo posekal neodkazana drva, pa čeprav samo suhljad. Nekaterih teh gozdnih in lovskih čuvajev se še sam spominjam in sem jih dobro poznal. Zadnji je bil Jože Ojcl, ki je bil tudi po vojni prvi revirni vodja v revirju Plešivec. Ti dve sliki in opis so namenjeni spominu na srečanja z lovci, ki so takrat živeli v Razboru in katere sem večinoma še sam poznal. Žal od teh, ki so na prvi sliki, danes ne živi nihče več.

V Zg. Razboru je bila večina gozdov, razen Kotnikovih in Skobirjevih, grofovskih, v njih je imel absolutno pravico do lova in divjadi samo on in njegovi povabljeni lovski gostje, na kar je vedno strogo pazil

njegov llovski in gozdni čuvaj. Ostali večji kmetje, ki so imeli velike gozdne površine, pa so lahko vzeli lov v najem ali zakup.

V Zgornjem Razboru sta baje imela svoj lov kmeta Kotnik in Skobir, v spodnjem pa kmet Elbart. Lovska dovoljenja in najemniške pogodbe pa je izdajal oddelek za gozdarstvo in lov pri okrajnem glavarstvu v Slovenj Gradcu.

Kakšne pogoje so takrat lovski kandidati morali izpolnjevati, se ne spominjam, prepričan pa sem in verjamem, da so bili ravno tako, kot današnji, dobri in vneti lovci, katerim je bila na prvem mestu ljubezen in skrb do narave in divjadi, pa tudi sprostitev in razvedrilo po trdem delu na njihovih kmetijah.

Lepe lovske obleke, v kakršne so oblečeni lovci na drugi sliki, so v tistih časih nosili samo grofovski ali državni gozdarji in lovski čuvaji. Takratni lovci pa so hodili na lov v domačih delovnih oblekah, za posebne prilike pa so imeli obleke iz domačega volnenega sukna, ki jih je znal posebno lepo izdelovati domači razborški krojač Lipš. Tudi kmečke domačije, katerih lastniki - lovci so na prvi sliki, so doživele spremembe. Na večini teh gospodarjov danes njihovi sinovi in vnuki, nekatere pa so po sili razmer in časa prišle v druge roke. Tudi gozd se je spremenil, samo življenje v njem pa se odvija na isti nespremenjeni način, kot se je v tistih časih.

Razborški lovci okrog leta 1936 do 1937. To so bili za tiste čase sami ugledni in dobro stoječi kmetje iz Sp. Razbora. Na žalost je slika že zelo oblede-la, vendar jih mi, ki smo jih poznali, še vse dobro razpoznamo.

Stojijo od leve proti desni: Ferdo Kavnik - Kavnik s svojim bratom Jožetom, Franc Šmon - Morn, Franc Šmon - Elbart in Alojz Juvan - Pečovnik.

Spredaj sedita Martin Slivnik - Konc in pa Ivan Kotnik - sp. Kuni.

Slika je baje bila posneta pri kmetu Elbartu, ki je bil tisti dan lovovodja, nekega zimskega dne po lovu.

Druga slika je bila posneta mnogo let pozneje, že po vojni, ko je bila v Podgorju že ustanovljena lovska družina. Posneta je bila v Spodnjem Razboru pri Varmočniku ob priliki obiska lovcev pri svojem, takrat najstarejšem in priljubljenem lovskega tovarišu Francu Kotniku - Varmočniku in njegovemu sinu Francu, ki sta danes žal že oba pokojna. Na sliki so ustanovitelji in prvi člani podgorške lovske družine kot so: Milan Štumpfl, Tone Knap, Ivo Rogina, Ivan Štern, Franc Kotnik in Franc Jug. Slika je lep primer prijateljstva, dobrih odnosov in tovarištva, ki je v tistih časih vladalo med lovci, ki so radi obiskovali svoje ostarele in bolne lovske tovariše, da so z njimi obujali spomine na lovske dogodke, ki so jih skupaj doživljali. Upam, da je še danes tudi tako.

DESET ZLATIH PRAVIL

Ljudje vsak dan znova pripravljamo hrano in uživamo v njej. Kuhanje je ena najpomembnejših in "najokusnejših" dejavnosti.

S hrano dobimo življensko energijo, od kvalitete hrane pa sta odvisna tudi kvaliteta energije in naše zdravje.

Osnovnih kuharskih veščin se naučimo v družini in o njih le redkokdaj premišljujemo. Tako se lahko med dobre kuharske navade včasih vrine tudi kakšna drobna prehranska razvada.

Nehigiensko pripravljanje jedi, ki ima za posledico uživanje oporečnih in neužitnih živil, lahko povzroči lažje ali hujše prebavne motnje, slabosti in celo zastrupitve.

Te lahko še posebej prizadenejo občutljive osebe, otroke, bolne in starejše.

Nevarna so predvsem surova mesna in mlečna živila, ki so prava gojišča bakterij, mikrobov in plesni.

Zato moramo biti pri pripravljanju hrane skrbni in pozorni, saj bomo le tako lahko uživali pri jedi.

1. SESTAVA JEDILNIKA

Izbirajte med tistimi živil, ki so že tehnološko obdelana.

Če se boste pri oblikovanju domačega jedilnika odločili za mesne ali jajčne jedi, je priporočljivo, da so dobro kuhane ali pečene.

Mlečni izdelki morajo biti pasteurizirani, sadje in zelenjava pa dobro oprana.

Surova živila (meso, jajca), nepasterizirano mleko oziroma slabo oprano sadje in zelenjava vsebujejo ogromno bakterij, ki so možne povzročiteljice različnih prebavnih motenj in bolezni.

2. DOLŽINA KUHANJA

Živila kuhajte dovolj dolgo. To še posebej velja za perutnino

in druge vrste mesa, ribe in školjke, jajčne jedi ter nepasterizirano mleko, ki je pogosto okuženo s patogenimi (tistimi, ki povzročajo bolezni) bakterijami. Pri kuhanju mora temperatura tudi v notranjosti živila doseči najmanj 70 stopinj Celzija.

Na primer: 1 cm debel kos mesa ali ribe se na primernem ognju prepeče v 3 minutah.

Če uporabljate pečico, morate upoštevati, da se meso peče z obeh strani (od spodaj in od zgoraj).

Zamrznjeno meso in ribe pred kuhanjem odtajajte.

3. ČAS UŽIVANJA HRANE

Kuhano hrano čimprej pojejte oziroma shranite v zamrzovalnik (skrinja, omara), če ste se odločili pripraviti zalogo obrokov. Pri sobni temperaturi se v hrani že po dveh urah začnejo razmnoževati patogeni mikrobi.

Količino hrane prilagodite številu družinskih članov. Kuhate lahko za vsak obrok posebej, po potrebi pa tudi na zalogo. Zamrznjeno hrano je treba pred uživanjem prevreti.

4. SHRANJEVANJE JEDI

Že pripravljeno živilo, ki ga ne boste pojedli takoj, hranite pri temperaturi nad +60 stopinj Celzija (v pečici za krajši čas) ali med +4 in +8 stopinjami Celzija (v hladilniku).

Preden shranite kuhano hrano v hladilnik, jo čimhitreje ohladite. Posodo s kuhano hrano postavite v posodo z mrzlo vodo, to pa večkrat zamenjajte, dokler ni jed dovolj ohlajena.

Živil ne ohlajajte v hladilniku, ker se s tem spremeni nastavljen temperatura.

Zvišana temperatura lahko poškoduje hladilnik in uniči živila v njem.

5. POGREVANJE HRANE Če hrano pogrevate, jo morate ponovno prevreti oziroma prepeči!

6. SAMO S ČISTIM PRIBOROM

Izogibajte se križanju poti surove in kuhane ali pečene hrane. Tako ne režite že pečenega mesa na isti delovni površini ali z istim nožem, s katerim ste prej rezali surovo meso, saj s pripomočki prenesete bakterije z ene hrane na drugo. Če so kuharske možnosti omejene, delovno površino in orodje med pripravo različnih jedi večkrat temeljito očistite.

7. IN S ČISTIMI ROKAMI

Pri pripravi hrane si pogosto umivajte roke. To še posebno velja pred začetkom priprave hrane, če ste šli med tem na stranišče ali pa ste pripravljali surovo meso ter surovo zelenjavo.

8. V ČISTI KUHINJI!

Vse delovne površine v kuhinji, posoda in pribor, morajo biti brezhibno čisti.

Delovne površine pospravite in očistite takoj po pripravi hrane, po končanem obedu pa posodo in pribor pomijte ročno ali v stroju.

Pri tem bodite dosledni, kajti ostanki hrane privabljajo mrčes (mravlje) in druge živali.

9. ZAŠČITA IN TRAJANJE ŽIVIL

Vsa živila zaščitite pred glodalci, žuželkami in drugimi živalmi. Živila skrbno shranite v ustreznih posodah, predalih in omarih (ponavadi so na embalaži posameznih živil navedeni tudi načini shranjevanja, odvisno od njihove občutljivosti).

Pred pripravo jedi preverite rok

uporabnosti, občasno pa preglejte shrambe in hladilnike ter izločite izdelke, ki jim je rok uporabnosti že potekel ali so spremenili zunanji videz in /ali vonj.

Izločiti morate tudi konzerve, ki so napihnjene, čeprav jim rok trajanja še ni potekel.

10. VODA ZA KUHANJE

Uporabljajte samo čisto pitno vodo. Še posebno pazljivi bodite pri pripravi obrokov za dojenčke in starejše. Vodo iz pipe pred uporabo obvezno prekuhajte, lahko pa uporabljate tudi kupljeno (stekleničeno) vodo.

Za pripravljanje, kuhanje in prehranjevanje vsak dan porabimo najmanj 2 uri, torej približno en mesec na leto.

V enem življenju tako v kuhinji preživimo kar celih 5 let. Če bomo upoštevali zlata pravila za pripravo higiensko ustrezne hrane, bomo ta čas preživeli prijetno in uživali v zdravi hrani.

Zavod za zdravstveno varstvo Ravne

VIHARNIK

Izdaja Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, 2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1, Telefon: 0602/41-568, Direktor: Hubert Dolinšek

Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemenšek in Gorazd Mlinšek
Urednica: Ida Robnik

Idejna zasnova in prelom revije:

Peter Vernik
Oblikovalska realizacija:

Umetniška delavnica IDEA, Maribor
Likovni urednik: Marlena Humek
Računalniška postavitev, priprava za tisk in fotoliti: Repro Studio Lesjak, Maribor

Tisk: Odis, Ravne

Naklada: 1650

Vse pravice pridržane, © Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 1997. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Avtor fotografije na naslovnici:
Peter Vernik

+1935
+1997

VIKTORIJA SKOBIR, p.d. ŽNIDAR

Šestega junija 1997 je v 62 letu umrla Viktorija Skobir, rojena Kotnik, p.d. Žnidarica pri Sv. Duhu v Podgorci pri Slovenj Gradcu.

V sredo, 11. junija 1997 pa so se od nje poslovili številni njeni ožji in daljni sorodniki, sosedi, znanci in prijatelji, na pokopališču v Podgorci.

Vikica se je rodila 2. decembra 1935 kot 7. otrok v številni Sečnjakovi družini na Selah. Vseh otrok je bilo 12. V šolo je hodila na Sele. Doma pri Sečnjaku pa se je učila delati in gospodinjiti.

Spoznala je Žnidarjevega Tonija in se vanj zaljubila. Poročila sta se leta 1960.

Vikica se je preselila k Žnidarju, saj je bil Toni določen za naslednika te lepe, 48 ha velike, precej težavne kmetije.

Po prihodu k Žnidarju je mlado gospodinjstvo čakalo veliko dela. Od jutra do večera je bila na polju.

Prihajali pa so tudi otroci. Rodila je štiri hčerke. Zanje je morala skrbeti babica, ker Vikica zaradi obilice dela ni utegnila. To je trajalo kakih 15 let, dokler nista leta 1975 prevzela kmetije in začela na svoje.

Po prevzemu kmetije je bilo treba obnoviti hišo in gospodarska poslopja, nabaviti stroje, napeljati telefon in seveda kupiti tudi avto.

Vikica je zmogla vse.

Zmogla pa je zato, ker sta imela in živela z možem Tonijem čudovit, srečen in harmo-ničen zakon, poln resnične ljubezni in naklonjenosti drug drugemu.

Pa ne samo to; Vikica je zaradi svoje delavnosti in sposobnosti kot gospodinja, postala znana daleč okoli.

Slovela je kot dobra, ljubeča žena svojemu možu. ter skrbna in ljubeča mati svojim otrokom, izredno gostoljubna gospodinja in prijetna soseda, znanka in prijateljica.

Njena mnogo prerana smrt je velika, skoraj nenadomestljiva izguba za Žnidarjevo domačijo in njene drage: za moža, za hčerke, zete in vnuke, za bližnje in daljne sorodnike, za sosede, znanke in prijatelje.

Le čas je edini zdravnik, ki omili takšne bolečine, da več ne bolijo. Spominov izbrisati pa tudi čas ne more!

Rok GORENŠEK

+1933
+1997

**Kako je prazen dom,
dvorišče naše,
oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo
tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.**

IVAN FERK - MRAVLJAKOV ANZI

Ko se je zima prevesila v pomlad, je za našega Anzija postajala bolezen vse težja.

Čeprav je bil v krogu specializiranih zdravnikov, ki so mu lajšali bolečine, ga vzpodbujali in mu vlivali upanje v ozdravitev, se ni več zdrav vrnil domov med drage.

Tiho in skromno, kot je živel, je odšel od nas. Ob strani Anice in otrok, sorodnikov, sosedov, prijateljev in znancev, se je zbrala množica ljudi od blizu in daleč, da ga pospremijo na njegovo zadnjo pot in njegovega preranemu grobu že poslednjič izkažejo spoštovanje in hvaležnost.

Anzi se je rodil pred 64 leti na Pristovnikovi kmetiji kot peti otrok. Po končani osnovni šoli se je vpisal v gimnazijo na Ravnah in nato v kmetijsko šolo v Šentjur pri Celju. Po odsluženem vojaškem roku je začel graditi hišo na Mravljakovih kmetiji, ki jo je podedoval od strica Andreja.

Skrbno je gospodaril s pomočjo brata, sester, očeta in mame.

V poznejših letih so se mu rodili trije otroci, dva sinova in hčerka, ki jih je ljubil in spoštoval. Bil je dober gospodar gozda. Mogočne smreke in jelke so dokaz njegovega znanja in dela.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu. V miru naj počiva njegovo od dela in boleznih izmučeno telo, v hladni primožki zemlji, kateri je podaril vse svoje življenje in moči.

Gozdovi Primoža in Šentjanža naj ti pojo svojo tiho pesem.

Bolečino delimo z njegovo družino in sorodniki. V imenu znancev, prijateljev in sosedov ter v svojem imenu izrekam svojcem in sorodnikom iskreno sožalje.

Kristijan KNEZ

+1931
+1997

MAKSIMILJAN BALANT ARTVIGOV ATA

V ponedeljek zjutraj, 21. aprila so razborški zvonovi naznanili žalostno vest, da je preko noči, po dolgotrajni in hudi bolezni umrl Maksimiljan Balant.

Torej je bila nedelja usodna za Artvigovo domačijo, saj je izgubila dragega očeta, dedka in brata ter dobrega soseda in prijatelja. Čas bo zacelil rane, tistim pa, ki smo ga poznali, bo ostal v večnem spominu kot priden delaven kmet.

Pokojni Maks Balant je zagledal luč sveta 2. 2. 1931 leta na Maksavi kmetiji v Podgorju kot četrti otrok izmed šestih.

Zaradi veliko lačnih ust na kmetiji je moral že kot majhen otrok od doma za pastirja. Kasneje si je s hlapčevanjem služil svoj kruh. Takoj, ko se mu je ponudila možnost zaslužka, je odšel in se zaposlil v rudniku v Velenju. To delo je opravljal nekaj let.

Zatem je spoznal življensko sopotnico Artvigovo Ivanko in se leta 1957 z njo tudi poročil. Kmetija je bila po vojni v zelo slabem stanju, zato je Maks s svojo ženo začel obnavljati gospodarsko poslopje in graditi novo stanovanjsko hišo. Kmetijo sta posodobila.

Radilo se jima je 6 otrok. Prvorajenec jima je tragično umrl star komaj 2 leti. To ju je zelo prizadelo.

Ob obilici dela, ko je žena skrbela za otroke, Maks pa je fural les po velunski cesti v Šoštanj, sta na vse slabo pozabila.

Ko sta že mislila, da si bosta na stara leta malo oddahnila, je maja 1984 pogorelo gospodarsko poslopje z živino vred. To je bil zanj zelo hud udarec. Ponovno sta začela z gradnjo. Zaradi obilice dela in skrbi je Maks počasi načeljen bolezen, zato se je predčasno invalidsko upokojil.

November 1990 je bil za Maksu ponovno tragičen, saj mu je umrla dobra, skrbna žena, otroci pa so začutili veliko praznino. Kot skrben oče je še naprej skrbel za vso družino ob pomoči stare mame.

Zadnje leto se mu je zdravstveno stanje močno poslabšalo, zato je hodil od bolnišnice do bolnišnice, kjer mu kljub sodobni medicini niso mogli pomagati.

V imenu vseh otrok se mu najlepše zahvaljujemo za vse dobro. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

D.P.

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega dragega očeta in starega očeta

MAKSIMILJANA BALANTA iz Sp. Razborja

spremljali na zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše ter izrekli sožalje se lepo zahvaljujemo.

Lepo se zahvaljujemo sosedom za vso pomoč, ki so nam jo nudili. Hvala govornicama ge. Lenasi od domačije in ge. Meh ob odprtem grobu.

Hvala tudi dr. Lazaru ter medicinski sestri Majdi. Hvala g. župniku Koratu za lepo opravljen obred ter pevce.

Žalujoči: hčerki Cvetka in Marija ter sinu Jože z družinami in sin Milan ter hčerka Anka.

• 1924
+1997

FANIKA PIRTOVŠEK

Življenje naše polno je iskanja, neskončna pot zablod in hrepenenja. Nihče ne ve, kje tek sejenja in kje bo našel to, o čemer sanja.

Ko se je rojeval nov dan 1. julija 1924, se je Fanika Pirtovšek poslovila od nas in končala tek z neozdravljivo boleznijo, ki jo je spremljala na njeni življenjski poti že od 15. maja 1995. Pred sedmimi meseci jo je bolezen izčrpala v tolikšni meri, da je ostalo samo še zaupanje v zdravniško pomoč in zdravstveno nego, ki ji je lajšala pot trpljenja do končnega objema miru.

S Faniko nas ne veže več sedanjost, ostanejo samo spomini iz preteklosti, ki se prepletajo vse od njenega otroštva do zrele življenjske dobe.

V Dovžah se je začela njena življenjska pot. Doživljala jo je v družini s še dvema sestrama in štirimi brati. Od družine je prejela bogato doto v pridnosti, skromnosti in iskanju poti do samostojnosti. Ljubezen staršev, sester in bratov se je izžarevala v medsebojni pomoči.

Tako stekane vezi so jo spremljale skozi vse življenje in se posebno okrepile v času njene bolezni. Prav tako je Fanika, vse dokler ji je zdravje dovoljevalo, skrbela in bila v pomoč sestri, ki jo je že vrsto let bolezen priklopala na voziček. Že v rani mladosti je po svojih močeh in s pridnostjo prispevala svoj delež v družini.

Julija 1949 se je zaposlila v gozdni upravi Mislinja, opravila izpit za finančnega manipulantu in opravljala na obratu obračunska ter administrativna dela vse do upokojitve julija 1981. Menjali so se naslovi in organizacijske oblike "nege do eksploatacije gozdov", dela so ostala vedno enaka. Hitro se je prilagajala organizacijskim spre-

membam, bila pri delu zanesljiva, umirjena in požrtvovalna.

Svoj prosti čas in sposobnosti je namenjala okolju in društvenemu življenju. Skoraj da ni društva, kjer ne bi bila opravljala pomembnih del, posebno pri RK in Karitas.

Vsako naštevaje nas lahko zavede, da prezremo kaj pomembnega, zato velja: "Pomagala je povsod, med sodelavci in med krajani, kjerkoli smo potrebovali njeno pomoč."

V našem spominu bodo kot vrednote njene osebnosti ostale naslednje značilnosti:

bila je umirjena, pozorna poslušalka, tenkočutna pri delitvi dobrot in polna poslušala za socialne pravice.

V imenu sestre Marije, njene družine in najožjih sorodnikov, se iskreno zahvaljujemo za požrtvovalno in dolgotrajno zdravniško skrb dr. L. Pogorevcu, zdravnikom in zdravstvenemu osebju bolnišnice Slovenj Gradec, ki so v času zdravljenja s skrbjo in ljubeznijo lajšali njene bolečine.

Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskovali v bolnišnici, posebno gospe Meti Rutnik, ki ji je v prijateljski ljubezni nudila veliko oporo.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki so jo pospremili na poslednji poti, podarili cvetje, sveče in darovali za sv. maše, z nami delili bolečine slovesa in se od nje poslovili v imenu nas vseh, tako gospodu dekanu Tinetu Tajniku, gospodu kaplanu Zoranu Korenu, gospodu župniku Leopoldu Koratu, gospodu Marjanu Križaju, predstavnici društva starmistov, cerkvenemu pevskemu zboru, pihalni godbi Slovenj Gradec in gospodu Jerneju Završniku, ki nam je pri poslednjih opravilih odzvel veliko skrb.

P. BEZLAJ

• 1935
+1997

MARJANA URANKER

Ni poznala svojega očeta, tudi on je nikoli ni videl, kajti le malo pred njenim rojstvom, 22. maja 1935 je kot gozdar tragično umrl v Zgornje Savinjskih planinah.

Rodila se je pri Rožanku v Podgori pri Kotljah, kamor se je njena mati po tragični moževi smrti preselila. Hotuljci smo Marjano poznali bolj kot Krištofovo, čeprav je pri Roženku preživela polovico svojega življenja, 31 let.

Od Roženka je Marjana hodila v šolo v Kotlje. Tam je odrasla. Tam se je naučila delati. Med vojno je kot otrok delila usodo preživelih članov Roženkov družine, ki se je morala pred Nemci umakniti v gozdove v partizane. Pogorevc in Zgornja Savinjska dolina so bile postaje na njeni otroški, mučeniški poti. Ni še odrasla in postala polnoletna, ko je morala pričeti delati in pomagati pri Roženku. Marjana je delala z nasmeškom na licu; delala je povsod, kjer je bilo treba: v hiši, v hlevu pri živini, na polju in če je bilo treba tudi v gozdu.

S koso in z ročno motorno kosilnico je kosila travnike. Sušila je seno, molzla, kidala gnoj, čistila po hiši,

ribala pod. Takrat še ni bilo televizije, telefona, traktorjev in avtomobilov.

Bili so le redki radioaparati. In ko si je želela kupiti radio za krajanje dolgih večerov, si ga je morala sama kupiti za svoje skromne prihranke. Dela je bilo toliko, da je pred odhodom v bolnišnico, kamor je šla roditi, prej sama pokosila travnik.

Poročila se je 19. marca 1966. Za moža je vzela Tonija Urankerja, zaposlenega kot žičničarja za pravilo lesa in traktorista pri "Lesni" Slovenj Gradec. Rodila je hčerki dvojčici: Suzano in Viktorijo. Bila ji je zлата mama. Ker sama nikoli ni bila samostojna, je želela, da bi bili hčerki, da bi s svojim življenjem samostojno razpolagali in gospodarili. Izšolala ju je za medicinski sestr.

Rada je imela moža, svoja zeta in vnuka.

Ljubila je planine. Bila je članica planinskega društva.

Urankerjeve, Roženkov Marjane se bomo spominjali kot dobrega, v življenju trdo preizkušenega človeka.

Rok GORENŠEK.

V SPOMIN

Minili sta dve leti, kar nas je nena doma zapustila žena
MARIJA KOGELENIK
Pucova Micka iz Koprivne.
Čas neusmiljeno hiti, spomini na pokojno pa ostajajo neizbrisani.

Hvala vsem, ki stojite ob njenem grobu ter ji prinašate cvetje in sveče v spomin.

Žalujemo: mož Viktor in ostalo sorodstvo

Kaj tako me v prsih stiska, kaj tako me v prsih boli, ali tare me praznina, ker te več med nami ni

V SPOMIN

MARTINU KOVŠE
iz Mislinje

Dve leti mineva, tiho in žalostno ob tvojem grobu.

Za njim žaluje žena Martina in hčerka in sinova z družinami.

RAZVEDRLO	POPRAVILO OBNOVA	POSUŠENA TRAVA DRUGE KOSIJE	PESNIK, KRITIK, PREVAJALEC, ZDVIS	NOVO MESTO	NAELEKTREN DELEC	ZGORNJI DEL RASTLINE Z ZRNJEM		SLOVENI GRADEC
JUNIJ							SLOVENSKI JEZIKOSLOVEC KAREL	
JEZIKO-SLOVEC								
SVEČENIK STARIH PERZOV				SOJILNI ZAIEMK				AVTOGENI TRENING
				LOJZE ROZMAN				
OVALNA SKLEDA					OBLIKA POMOZ GLAGOLA			
					KISIK			
PRISLOV KRAJA			GRŠKA CRKA			IVAN TAVČAR		
			NAMERA			TURŠKA UTEZNA MERA		
21. ČRKA ABECED		MEDNARODNA OZNAKA ZA SEVER		AMERIŠKI POMANOPISEC LONDON	URANJE			GLAVNO MESTO FRANCIJE
		ZDRAVILO PROTI MALARIJI			ALUMINIJ			
	VRSTA ŠPORTNEGA COLNA						FOSFOR	
	KMETIJA						SKUPINA PTICEV ISTE JATE	
NAJVIŠJE GORSTVO NA ZEMLJI								
PONIKALNICA NA PLANINS. POLJU					OŠTIR KAREL	ARIH ROK		
						ŠELIGO RUDI		
3. NAJVEČJI KRŠČANSKI PRAZNIK								
ALFRED NOBEL			AVTOR: ANICA HUDERNIK	KRAŠKA PLANOTA				

Iz Sydneya je na naslov VIHARNIKA prispela tale razglednica. Poslali so jo fantje OKTETA LESNA, ki je na turneji v Avstraliji, prepeval našim rojakom. Kaj več o tem dogodku, pa v naslednji številki VIHARNIKA.

ZA RAZVEDRLO

REŠITEV KRIŽANKE IZ ŠT. 5,6/97

VODORAVNO: ptujski, IP, minoritski, TIP, letak, S, raja, omara, MAG, banana, KT, T, Emil, voz, smoking, dobrote slovenskih, RS, DO, TOM, TA, K, etika, vagati, krop, sari, prvi maj, RI, O, Ana, natakati, stolp.

Geslo: RAZSTAVA DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ, PTUJSKI MINORITSKI SAMOSTAN

OPRAVIČILO

V križanki, objavljeni v prejšnji številki je prišlo do nekaj napak, ki so jih vneti reševalci najbrž dobro opazili in jih tudi razrešili. Opravičujemo se jim za dodatno delo, opravičujemo pa se tudi avtorici Anici Hudernik, ki križanke sestavlja.

Uredništvo

OLŠEVA - MALO DRUGAČE

Tale sobotni pohod na Olševo 7. junija letos je izgledal na moč skrivnostno. Fric in Ivan sta ves čas namigovala in omenjala rane in žrtve pri izpopolnjevanju neke naloge, jaz pa nisem vedela, zakaj gre, do konca, ko smo se vračali z vrha. Pa lepo po vrsti...

Začetek pohoda tokrat ni bil iz vasi Sv. Duh ampak smo ubrali novo smer že v dolini in sicer se nismo držali smeri Bukovnik in ..., ampak odcepili "Ježevo" oz. Luče, Solčava, do križišča, kjer smo potem pričeli s hojo.

Pohod je v znamenju smeha, saj je zraven spet mala Ana, ki ima pretežno ritko, ker tooliko poje.. Ko se prične steza strmo dvigati, usmerimo pogled na stvari, ki bi raztresle misli: posamezne borovce, rastoče iz skalne police, cvetlice visokogorskih predelov, ki pa so tukaj že pričele cveteti: kosmatinec (le eden primerek je krasil pot), sleč z rožnatimi cveti, regrat, vso pot nas spremljajo ovčji iztrebki, čeprav so ovce skrivnostno izginile. Potem se spravimo kot pravi lakotniki nad hrano in uporabimo tole "zmešnjava": redkvice s čokolado, papriko z napolitankami, čokolado z zelenjavno omako, ribe z arašidi. Ko si temeljito "utrdimo" želodce, pa še nagnemo čutare in razni ne navadni čaji, da nam je pošteno slabo (vsaj meni). Potem pa jo mahnemo nazaj in zdaj prijatelji odkrijejo veliko skrivnost: smerokaz BIKOVNIK - GOVCA - OLŠEVA. Seveda, za ta prelepi smerokaz, ki se na vrhu konča v rogovi (prava umetnija) sta Fric in Stanko menda celo prelivala kri (ljuba nerodnost) in hodila okoli z ranami na čelu in praskami po rokah. No, in ker niso prej razkrili skrivnosti pred menoj, sedaj pa hočejo pesmico od mene, si hitro zmislim eno novo:

"NA PLANINI GOVCA SE ENI OVCI KOVCA" drugi pa nadaljujejo: "dol jo vleče bik (bikovnik), ki je utrgal štrik" in tako naprej in tako dalje, saj ko enkrat začnemo rimati, se vse skupaj spremeni v zabavno družabno igrico in potem za zaključek še zapojemo in res, ta pohod je bil spet nekaj posebnega: Družili smo se s prijatelji v prelepi koroški visokogorski naravi in še več takih si želimo.

Milena CIGLER GREGORIN

**KOROŠKA
ZADRUŽNA
HRANILNO
KREDITNA
SLUŽBA p.o.**

SLOVENJ GRADEC CELJSKA C. 7
TELEFON: (0602) 42-341, 42-344,
43-193
TELEFAKS: (0602) 43-301

TOLAR NA TOLAR ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

OBREŠTNE MERE ZA HRANILNE VLOGE OD 1. JULIJA 1997 DALJE

Vloge	na mesec (31 dni)	na leto
vloge na vpogled, tekoči in ŽR občanov (1%)	.08	1.00
žiro računi društev (1%)	.08	1.00
depoziti nad 31 do 61 dni (T + 4%)	1.04	12.90
depoziti nad 91 dni (T+4,5%), (D+4,5%)	1.08	13.45
depoziti nad 181 dni (T+5%), (D+5%)	1.12	13.99
depoziti nad 1 leto (T+6%), (D+6%)	1.20	15.07
kratkor.posojila za kmete člane zadrug (T+15)	1.90	24.84
kratkor.posojila za kmete nečlane zadrug (T+16)	1.98	25.93
zakonska zamudna obrestna mera (letni T+18)		26.56

T je temeljna obrestna mera, ki jo za vsak mesec določi Banka Slovenije trenutno kot aritmetično povprečje indeksa rasti drobnoprodajnih cen za zadnjih 12 mesecev od 1.7. 1997 dalje.

D je devizna klavzula, ki se izračuna kot razlika med srednjim tečajem Banke Slovenije za DEM na dan poteka vezave in na dan sklenitve vezave.

ZLATA NALOŽBA

Z VARNIMI KORAKI DO SVOJEGA ZAKLADA

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.
2507 MARIBOR,
Cankarjeva 3,
tel.: 062/224-111

brezplačna telefonska številka
za naročanje zavarovalniškega zastopnika

080 - 19 - 20

LB KOROŠKA BANKA

LB Koroška banka d.d.,
Slovenj Gradec
Glavni trg 30,
tel. 0602- 49-111

SPOŠTOVANI

Bliža se čas dopustov in s tem vrsta izdatkov

- V LB Koroški banki d.d. Slovenj Gradec vam nudimo gotovinska in namenska posojila po ugodnih obrestnih merah.
- S plačilno kartico Karanta in kartico Eurocard bo plačevanje blaga in storitev doma in v tujini postalo enostavnejše.
- Nudimo vam tudi tuje valute po zelo ugodnih tečajih.

Prepričajte se o konkurenčni ponudbi in se oglasite v enotah v Slovenj Gradcu, v Dravogradu, na Ravnah na Koroškem, na Prevaljah, v Mežici, v Črni, na Muti, v Radljah, v Podvelki, na Javorniku in v Mislinji.

**ZA VAŠ
BOLJŠI JUTRI**

**Vaša banka
LB Koroška banka d.d.
Slovenj Gradec**

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

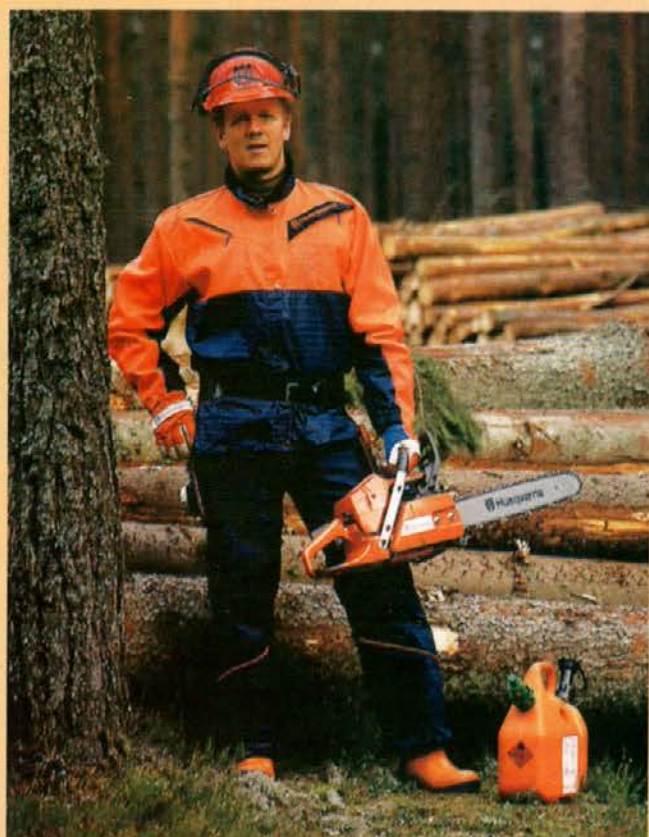
T R G O V I N A
LES
R A D L J E O B D R A V I

Specializirana trgovina

za oskrbo gozdarstva

Koroška cesta 68, (Dvorec) Radlje

telefon: 0602/71 421, faks: 0602/71 239

Smo pooblaščen prodajalec in serviser
motornih žag JONSERED
in motornih žag, kos in kosilnic HUSQVARNA.

Plačilo na obroke, oziroma kompeznacija z lesom

Rokavice - gumi	590,00 SIT
Rokavice gozdarske euro	1.610,00 SIT
Obleka gozdarska	13.680,00 SIT
Škornji gumi s filcem	2.400,00 SIT
Čevlji gozdarski	18.395,00 SIT
Čevlji gozdarski lažji	13.400,00 SIT

Drsnik komplet	1.250,00 SIT
Meter gozdarski 15 m	5.200,00 SIT
Veriga vlečna 2 m	3.180,00 SIT
Vrv jeklena Ø 10 mm	320,00 SIT
Vrv jeklena Ø 12 mm	410,00 SIT
Zagodka Oregon	780,00 SIT

Svečka	340,00 SIT
Meč Oregon	3.950,00 SIT
Veriga 28 Z	1.590,00 SIT
Veriga 32 Z	1.890,00 SIT
Pila Ø 4,8 mm	170,00 SIT

Motorna žaga JONSERED 2054	84.490,00 SIT
Motorna žaga JONSERED 630	96.696,00 SIT
Motorna žaga HUSQVARNA 254 xp	95.952,00 SIT
Motorna žaga HUSQVARNA 268	84.860,00 SIT
Olje za mešanico	660,00 SIT
Olje za verigo (4 l)	1.100,00 SIT

